



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 1090

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 26 noiembrie 2025

SUMAR

Pagina

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

Hotărârea din 15 aprilie 2025 în Cauza Bădescu și altele împotriva României	2–16
--	------

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A PATRA

HOTĂRÂREA

din 15 aprilie 2025

în Cauza Bădescu și altele împotriva României

(Cererea nr. 22.198/18 și alte 2 — a se vedea lista din anexă)
Strasbourg
Definitivă
15 septembrie 2025

Art. 7 • *Nullum crimen sine lege* • *Nulla poena sine lege* • Pretinsă lipsă de previzibilitate a temeiului legal al condamnării unor judecătore pentru abuz în serviciu • Formulare suficient de precisă a articolelor de lege care incriminează abuzul în serviciu la momentul faptelor, însoțite de jurisprudența interpretativă • Reclamante, judecătore, care au avut posibilitatea de a discerne într-o măsură rezonabilă, în raport cu circumstanțele, riscul de a fi condamnate penal pentru faptele lor, fără punerea în discuție a garanției independenței justiției • Interpretare reținută de instanțele naționale, pentru stabilirea răspunderii individuale a reclamantelor, în concordanță cu esența infracțiunii în litigiu

Întocmită de grefă. Nu obligă Curtea.

Hotărârea a devenit definitivă în temeiul art. 44 § 2 din Convenție. Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Bădescu și altele împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din: Lado Chanturia, președinte, Jolien Schukking, Faris Vehabović, Ana Maria Guerra Martins, Anne Louise Bormann, András Jakab, judecători, Ioan Florin Streteanu, judecător ad-hoc, și Simeon Petrovski, grefier adjunct de secție,

având în vedere:

— cererile (nr. 22.198/18, 48.856/18 și 57.849/19) îndreptate împotriva României, prin care trei resortisante ale acestui stat, doamna Liliana Bădescu („prima reclamantă”), doamna Dumitrița Picircă („a doua reclamantă”) și doamna Veronica Cîrstoiu („a treia reclamantă”), au sesizat Curtea la datele precizate în anexă, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”);

— decizia de a aduce la cunoștința Guvernului român („Guvernul”) capătul de cerere referitor la art. 7 din Convenție și de a declara inadmisibile celelalte capete de cerere;

— observațiile părților;

— decizia președintelui camerei de a-l desemna pe domnul Ioan Florin Streteanu ca judecător ad-hoc (art. 26 § 4 din Convenție și art. 29 § 1 din Regulamentul Curții), având în vedere abținerea domnului Sebastian Rădulețu, judecător ales în numele României (art. 28 din Regulament),

după ce a deliberat în camera de consiliu la 25 martie 2025,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Cererile au ca obiect pretinsa lipsă de previzibilitate a temeiului legal al condamnării reclamantelor, judecătore, pentru abuz în serviciu. Reclamantele invocă art. 7 din Convenție.

ÎN FAPT

2. Reclamantele s-au născut în 1957, 1955 și, respectiv, 1957 și au domiciliul în București. Prima reclamantă a fost reprezentată de către avocatul I.V. Stănoiu, a doua reclamantă de către avocata A. Cojocar, iar a treia reclamantă de către avocatul C.L. Popescu.

3. Guvernul a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna O.F. Ezer, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

I. Contextul cauzei

4. Cele trei reclamante au exercitat funcția de judecător în cadrul Secției penale a Curții de Apel București („curtea de apel”).

5. Prin Decizia penală definitivă din 4 aprilie 2011, curtea de apel — în complet din care nu făceau parte reclamantele — l-a condamnat pe S.D. la 7 ani de închisoare pentru diferite infracțiuni economice, precum și la plata, în solidar cu alți inculpați, a unor daune-interese cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material cauzat părții civile.

6. S.D. a formulat la curtea de apel două contestații în anulare — cale extraordinară de atac — împotriva Deciziei penale definitive din 4 aprilie 2011. Contestațiile în anulare erau soluționate, conform dispozițiilor legale, de un complet de

3 judecători. Prima contestație formulată de S.D. a fost declarată inadmisibilă, iar a doua contestație a fost retrasă de S.D.

7. La 23 noiembrie 2011, S.D. a formulat o a treia contestație în anulare, considerând că a făcut obiectul mai multor urmăriri penale pentru aceleași fapte.

8. Cauza a fost repartizată aleatoriu unui complet de judecată în compunerea căruia intrau cele trei reclamante.

9. Prin Decizia penală definitivă din 22 februarie 2012, curtea de apel, în completul format din cele trei reclamante, a admis a treia contestație în anulare formulată de S.D. (*supra*, pct. 7) și a anulat condamnarea penală a acestuia, fără a examina latura civilă a cauzei. Curtea de apel a constatat că S.D. fusese urmărit penal anterior, în cadrul unei proceduri separate, pentru fapte care aveau legătură în parte cu cele pentru care fusese condamnat prin Decizia penală definitivă din 4 aprilie 2011 (*supra*, pct. 5). A constatat că în cadrul acelei proceduri penale s-a dispus neînceperea urmăririi penale, soluție care a fost confirmată prin Decizia penală pronunțată la 27 septembrie 2010 de Curtea de Apel Craiova. Curtea de apel a concluzionat că, în speță, a fost încălcat principiul *ne bis in idem*, în măsura în care S.D. a făcut obiectul unei duble urmăriri penale.

10. În 2013, la o dată neprecizată, ca urmare a denunțului formulat de R.A. împotriva celei de-a treia reclamante și a altor persoane, a fost începută o anchetă penală pentru săvârșirea mai multor infracțiuni de corupție. Prin rechizitoriul din 15 noiembrie 2013, a treia reclamantă a fost trimisă în judecată pentru mai

multe infracțiuni, printre care cea de luare de mită în legătură cu pronunțarea Deciziei penale din 22 februarie 2012 (*supra*, pct. 9).

11. Prin Sentința penală din 26 martie 2016, confirmată prin Decizia definitivă din 2 iunie 2016, pronunțată de Înalta Curte, Curtea de Apel Constanța a condamnat-o pe a treia reclamantă la 7 ani de închisoare pentru luare de mită, trafic de influență, înșelăciune, fals în înscrisuri și complicitate la infracțiunea de spălare de bani. În sarcina acesteia s-a reținut că a primit, în cursul lunii februarie 2012, cu titlu de mită, suma de 630.000 EUR pentru a pronunța, împreună cu celelalte două reclamante, o soluție de admitere a contestației în anulare formulate de S.D.

12. A treia reclamantă și-a executat pedeapsa până la data de 17 octombrie 2017, când a fost liberată condiționat.

13. Între timp, prin Decizia penală din 25 octombrie 2016, curtea de apel, sesizată cu o cerere de revizuire întemeiată pe hotărârea de condamnare a celei de-a treia reclamante (*supra*, pct. 11), a anulat Decizia din 22 februarie 2012 (*supra*, pct. 9) și a amânat pronunțarea privind a treia contestație în anulare formulată de S.D. (*supra*, pct. 7) până la o dată ulterioară. Prin Decizia din 15 noiembrie 2016, curtea de apel a luat act de retragerea celei de-a treia contestații în anulare formulate de S.D.

II. Procedura disciplinară față de cele trei reclamante

14. La 27 aprilie 2012, în urma publicării în mass-media a unor articole cu privire la anularea condamnării lui S.D. (*supra*, pct. 9), s-a dispus cercetarea disciplinară față de reclamante.

15. În conformitate cu art. 99 lit. t), raportat la art. 99¹ alin. (2) și art. 100 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor („Legea nr. 303/2004” — *infra*, pct. 72), Inspectia Judiciară a solicitat aplicarea unei sancțiuni disciplinare celor trei reclamante, invocând faptul că acestea și-au exercitat atribuțiile de serviciu cu rea-credință sau cu gravă neglijență ca urmare a încălcării grave a normelor de drept procesual penal. S-a precizat că abaterile disciplinare imputate nu se refereau la interpretarea pe care reclamantele au dat-o noiei de drept procesual aplicabile, nici la raționamentul juridic avut în vedere la pronunțarea hotărârii, ci la depășirea de către acestea a limitelor legale care le erau impuse prin lege în cadrul examinării contestației în anulare.

16. Prin Hotărârea din 4 decembrie 2012, adoptată cu majoritate, Consiliul Superior al Magistraturii („CSM”) a respins acțiunea disciplinară formulată de Inspectia Judiciară, considerând că faptele imputate reclamantelor nu constituiau abatere disciplinară. CSM a considerat că decizia penală în litigiu (*supra*, pct. 9) se întemeia pe interpretarea de către reclamante a noiei de procedură referitoare la admisibilitatea acestei căi extraordinare de atac și că modul în care acestea au aplicat legea nu putea face obiectul acțiunii disciplinare, interpretarea reținută în speță fiind rațională, argumentată și rezonabilă. Potrivit CSM, în caz contrar s-ar nesocoti principiul independenței judecătorilor și dispoziția constituțională potrivit căreia hotărârile judecătorești sunt supuse numai controlului judiciar, prin exercitarea căilor de atac legal prevăzute, principii garantate de art. 124 alin. (3) și, respectiv, de art. 129 din Constituție (*infra*, pct. 68).

17. În continuare, CSM a constatat că reclamantele nu au acționat cu gravă neglijență. S-a reținut, în această privință, că numai erorile evidente, fără nicio justificare obiectivă, fiind în contradicție vădită cu dispozițiile legale, puteau angaja răspunderea disciplinară. Potrivit CSM, Decizia pronunțată de reclamante la 22 februarie 2012 reflecta interpretarea pe care acestea au dat-o probelor din dosarul cauzei și legislației.

18. Prin Decizia civilă definitivă din 25 noiembrie 2013, pronunțată în recursul declarat de Inspectia Judiciară, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători („Înalta Curte”), a confirmat hotărârea CSM. Instanța a considerat că Inspectia Judiciară pune în discuție însuși modul de interpretare și aplicare a unei norme de drept de către judecători și raționamentul logico-judiciar al acestora în cadrul examinării condițiilor de admisibilitate a contestației în anulare. Cu toate acestea, instanța a statuat că aceste aspecte ale hotărârii judecătorești nu puteau face obiectul unei acțiuni disciplinare. Înalta Curte a considerat, de asemenea, că concluziile procurorului din Rezoluția din 7 august 2012 (*infra*, pct. 21) erau de asemenea relevante pentru cauza în discuție.

III. Procedura penală îndreptată împotriva reclamantelor pentru abuz în serviciu

A. Urmărirea penală față de reclamante

1. Rezoluția de scoatere de sub urmărire penală

19. Ca urmare a sesizării din oficiu, la 28 februarie 2012, Direcția Națională Anticorupție („DNA”), respectiv parchetul însărcinat cu anchetarea faptelor de corupție săvârșite de cei mai înalți demnitari și funcționari („parchetul”) a dispus începerea urmăririi penale față de reclamante în legătură cu pronunțarea Deciziei penale din 22 februarie 2012 (*supra*, pct. 9). La 3 aprilie 2012, DNA a dispus începerea urmăririi penale față de cele trei reclamante pentru abuz în serviciu în formă calificată împotriva intereselor persoanelor („abuz în serviciu”) și pentru favorizarea infractorului. Persoanelor în cauză li s-a imputat că, prin Decizia penală pronunțată la 22 februarie 2012, cu știință, și-au arogat prerogative ce nu le sunt recunoscute de lege pentru soluționarea unei contestații în anulare, că astfel și-au îndeplinit în mod defectuos atribuțiile de serviciu și că au creat, procedând astfel, o situație favorabilă lui S.D., condamnarea sa fiind anulată.

20. Parchetul a constatat următoarele erori în legătură cu Decizia penală din 22 februarie 2012 (*supra*, pct. 9):

— faptele pentru care inculpatul S.D. a fost cercetat în cele două proceduri penale succesive nu sunt identice;

— potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, Decizia din 27 septembrie 2010 a Curții de Apel Craiova de confirmare a neîncepterii urmăririi penale (*supra*, pct. 9) nu a avut autoritate de lucru judecat, întrucât nu a soluționat fondul acuzațiilor în materie penală;

— contestația în anulare ar putea duce la casarea unei hotărâri judecătorești atunci când motivul invocat în susținerea cererii de încetare a procesului penal nu a fost soluționat în cadrul căilor ordinare de atac. Or, în speță, curtea de apel, prin Decizia penală din 4 aprilie 2011 (*supra*, pct. 5), s-a pronunțat definitiv cu privire la motivul întemeiat pe excepția autorității de lucru judecat.

21. Prin Rezoluția din 7 august 2012, DNA a dispus scoaterea de sub urmărire penală a celor trei reclamante. S-a considerat că, în speță, sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor, dar că, în temeiul art. 2 din Legea nr. 303/2004 (*infra*, pct. 72), potrivit căruia judecătorii sunt independenți și inamovibili și orice autoritate sau instituție trebuie să respecte această independență, judecătorii nu pot răspunde penal pentru fapte legate de infracțiuni de abuz în serviciu și de neglijență în exercitarea funcției în ceea ce privește hotărârile date în această calitate. DNA a reținut, în această privință, că judecătorii se bucură de un tip de imunitate reglementat prin conceptele de inamovibilitate și independență, atunci când atribuțiile de serviciu, încălcate cu știință sau din culpă, vizează chiar conținutul soluției adoptate într-o cauză dedusă judecății.

22. DNA a concluzionat că, având în vedere aplicabilitatea comună în cazul de față a două dispoziții legale — una penală și cealaltă referitoare la statutul judecătorilor, „există îndoială asupra cadrului legal în care poate fi atrasă răspunderea penală a unui judecător pentru infracțiuni de serviciu care au ca obiect măsuri dispuse prin hotărâri judecătorești”, îndoială care este în beneficiul reclamantelor. În sfârșit, constatând că aceeași faptă făcea obiectul unei cauze disciplinare (*supra*, pct. 15), DNA a dispus scoaterea de sub urmărire penală pentru motivul că fapta denunțată nu este prevăzută de legea penală.

23. Reclamantele au sesizat curtea de apel cu o plângere împotriva Rezoluției din 7 august 2012 (*supra*, pct. 21). S-au plâns că au fost urmărite penal ca urmare a soluției pe care au reținut-o în Decizia penală din 22 februarie 2012 (*supra*, pct. 9).

24. Prin Sentința definitivă din 1 octombrie 2012, curtea de apel a respins plângerea reclamantelor, precizând că nu are competența de a dispune ca parchetul să modifice motivele pe care și-a întemeiat rezoluția.

2. Redeschiderea urmăririi penale față de cele trei reclamante

25. Prin Ordonanța din 29 ianuarie 2014, procurorul-șef al DNA a infirmat din oficiu Rezoluția procurorului de caz din 7 august 2012 (*supra*, pct. 21) și a dispus redeschiderea

urmării penale față de cele trei reclamante. Procurorul-șef a considerat că trimiterea în judecată, prin Rechizitoriul din 15 noiembrie 2013, a celei de-a treia reclamante (*supra*, pct. 10) constituia un fapt nou, care permitea redeschiderea urmăririi penale față de cele trei reclamante pentru abuz în serviciu și pentru favorizarea infractorului.

26. Unele probe din dosarul de trimitere în judecată a celei de-a treia reclamante pentru corupție în cadrul procesului penal referitor la aceste fapte (*supra*, pct. 10) au fost incluse în urmărirea penală astfel redeschisă. S-a constatat că din declarațiile martorilor au rezultat următoarele: a treia reclamantă a acceptat, în schimbul unei sume de bani, să pronunțe o soluție favorabilă lui S.D. în cadrul contestației în anulare. A treia reclamantă l-a sfătuit pe S.D., prin intermediari, să depună contestații în anulare și apoi să le retragă până la repartizarea dosarului unui complet de judecată din care făcea ea parte. A treia reclamantă a informat un martor că a cerut părerea celorlalte două reclamante înainte de pronunțarea deciziei și că acestea au fost de acord să pronunțe o soluție de admitere a contestației în anulare, întrucât din documentele depuse rezulta că își pot motiva hotărârea în favoarea lui S.D.

3. Trimiterea în judecată a celor trei reclamante pentru abuz în serviciu

27. Prin Rechizitoriul din 15 aprilie 2014, DNA a trimis în judecată cele trei reclamante în fața curții de apel pentru comiterea infracțiunilor de abuz în serviciu, favorizarea infractorului și fals intelectual. Parchetul a imputat reclamantelor că nu și-au îndeplinit obligațiile legale și au pronunțat o decizie nefondată ca urmare a unui element exterior care le-a influențat decizia, și anume mita primită de la S.D. de către a treia reclamantă.

28. În plus, DNA a disjuns cauza referitoare la prima și a doua reclamantă în vederea continuării urmăririi penale pentru luare de mită. Ulterior, această din urmă cauză a fost soluționată de parchet prin Ordonanța de clasare din 17 iulie 2017.

B. Decizia penală pronunțată în primă instanță

29. În cadrul procesului în fața curții de apel, reclamantele au susținut, printre altele, că nu puteau fi urmărite penal pentru opinia juridică pe care o exprimaseră într-o hotărâre judecătorească și că hotărârile judecătorești nu puteau fi supuse decât controlului în urma exercitării căilor de atac.

30. Prima reclamantă a susținut, de asemenea, că unele instanțe au statuat că deciziile de confirmare a neîncheperii urmăririi penale au autoritate de lucru judecat și că ea însăși nu putea fi condamnată pentru că a reținut o anumită soluție în contextul existenței unei practici judiciare neunitare la nivelul instanțelor. La rândul său, a doua reclamantă a susținut că, în cadrul examinării de către aceasta și coînculpate a contestației în anulare în litigiu, nu au fost administrate probe, nu a stabilit vinovăția lui S.D. și nu s-a pronunțat asupra laturii civile, ci a verificat doar condițiile de aplicare în speță a principiului *non bis in idem*. În final, a treia reclamantă a declarat că a pronunțat aplicabile cu bună-credință și cu respectarea normelor juridice aplicabile, iar soluția în litigiu a fost adoptată în unanimitate.

1. Hotărârea de achitare pronunțată în favoarea primei reclamante și a celei de-a doua reclamante

31. Prin Sentința penală din 19 mai 2016, curtea de apel le-a achitat pe prima și a doua reclamantă pentru toate infracțiunile pentru care fuseseră trimise în judecată.

32. Curtea de apel a reținut, în primul rând, că exista, într-o anumită măsură, la momentul comiterii faptelor, o practică judiciară neunitară atât în ceea ce privește autoritatea de lucru judecat a deciziilor de confirmare a neîncheperii urmăririi penale, cât și în ceea ce privește întinderea controlului exercitat în cadrul unei contestații în anulare și că, prin urmare, nu se putea considera că cele două reclamante în cauză au încălcat normele legale pe care erau obligate să le aplice.

33. Pe de altă parte, instanța a considerat că Decizia penală din 22 februarie 2012 (*supra*, pct. 9) era nefondată în ceea ce privește identitatea faptelor pentru care a fost cercetat S.D. în cele două proceduri penale. A considerat totuși că, deși cea de-a treia reclamantă fusese între timp condamnată în primă instanță pentru luare de mită (*supra*, pct. 11), probele administrate în această

cauză nu sunt sub nicio formă în măsură să ofere indicii ale primirii de către primele două reclamante a unor sume de bani pentru a se pronunța în sensul Deciziei penale din 22 februarie 2012.

34. În continuare, curtea de apel a statuat că judecătorii pot fi subiecți activi ai infracțiunii de abuz în serviciu și nu beneficiază de imunitate pentru faptele comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu atunci când cu rea-credință realizează un act de justiție defectuos, cu încălcarea legii. Instanța a adăugat că nu orice act de justiție defectuos constituie abuz în serviciu, căci în aceste condiții s-ar afecta în mod grav independența judecătorilor, separarea puterilor în stat, principiul pronunțării hotărârilor judecătorești în conformitate cu legea și potrivit propriei conștiințe a judecătorului.

35. Curtea de apel a explicat astfel că modul de interpretare a probelor, de aplicare a legii la cazul concret reprezintă raționamentul judiciar, iar acest raționament nu poate face obiectul cenzurii decât în căile legale de atac. În susținerea unei astfel de analize, curtea de apel a făcut trimitere atât la textul art. 124 alin. (3) din Constituție (*infra*, pct. 68), cât și la cel al art. 16 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 (*infra*, pct. 73), la art. 16 din Recomandarea CM/Rec (2010)12 a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile (*infra*, pct. 86), la o hotărâre din 9 decembrie 1981 a Curții de Casație din Franța și, în fine, la doctrina și jurisprudența română, potrivit căreia, pe de o parte, eventualele erori de interpretare și de aplicare a legii nu echivalează cu o exercitare abuzivă a funcțiilor, iar, pe de altă parte, aceste erori pot fi corectate prin exercitarea căilor de atac.

36. În final, curtea de apel a concluzionat că din probele administrate în speță nu reieșea că, prin interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale, primele două reclamante au abuzat de funcțiile lor cu scopul de a vătăma interesele juridice ale uneia dintre părțile la proces sau au acționat cu rea-credință în înlăptuirea justiției.

2. Disjungerea cauzei față de a treia reclamantă

37. Prin aceeași Sentință penală din 19 mai 2016 (*supra*, pct. 31), curtea de apel a dispus disjungerea cauzei față de a treia reclamantă, cu motivarea că dosarul în care aceasta este trimisă în judecată pentru luare de mită în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu referire la pronunțarea Deciziei penale din 22 februarie 2012, era pe rolul Înaltei Curți (*supra*, pct. 11). Cu privire la acest aspect, curtea de apel a considerat că, pentru a putea pronunța o soluție în privința celei de a treia reclamante, avea nevoie de reprezentarea întregii activități infracționale de care era acuzată, întrucât infracțiunile de care aceasta din urmă a fost acuzată în cauza cu care a fost investită au fost săvârșite în concurs cu infracțiunea de luare de mită (procedura ulterioară în privința celei de-a treia reclamante pentru abuz în serviciu este descrisă la pct. 61-67 *infra*).

C. Hotărârea pronunțată în apel cu privire la prima și a doua reclamantă

1. Argumentele părților și probele administrate

38. Atât parchetul, cât și a doua și a treia reclamantă au declarat apel la Înalta Curte.

39. Parchetul a contestat achitarea celor două reclamante, considerând că vinovăția acestora a fost stabilită. În special, a arătat că din probe reieșea că a treia reclamantă avusese o înțelegere cu D.A. să pronunțe o soluție favorabilă lui S.D. Deși prima și a doua reclamantă nu aveau cunoștință de această înțelegere, în măsura în care a treia reclamantă îi indicase lui D.A. că soluția în cauza lui S.D. depindea de influența pe care o putea exercita asupra celorlalte două reclamante și că Decizia penală din 22 februarie 2012 fusese pronunțată în unanimitate, primele două reclamante pronunțaseră această decizie cu rea-credință. Potrivit parchetului, faptele stabilite în sentința penală definitivă de condamnare a celei de-a treia reclamante (*supra*, pct. 11) susțineau elementele aflate deja la dosar și demonstau că un element exterior a influențat decizia primei reclamante și a celei de-a doua reclamante în momentul pronunțării Deciziei penale din 22 februarie 2012.

40. Prima și a doua reclamantă au invocat, în replică, art. 1 alin. (1) din Carta universală a judecătorului (*infra*, pct. 93),

art. 16 din Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei (*infra*, pct. 86), jurisprudența internă și o decizie a Curții de Casație din Franța în susținerea argumentului lor potrivit căruia garanția de independență era esențială pentru înfăptuirea justiției și hotărârile judecătorești, chiar dacă erau eronate, nu puteau fi contestate decât prin exercitarea căilor de atac, nu pe cale penală.

41. Înalta Curte a audiat mai mulți martori, printre care D.A. (*supra*, pct. 39), R.A. (*supra*, pct. 10) și S.D.

2. Decizia penală definitivă din 14 iunie 2017 de condamnare a primelor două reclamante pentru abuz în serviciu

42. Printr-o Decizie penală definitivă din 14 iunie 2017, Înalta Curte le-a condamnat pe prima și a doua reclamantă la câte 4 ani de închisoare pentru abuz în serviciu. În plus, le-a condamnat pe reclamante la câte 1 an de închisoare pentru favorizarea infractorului. După ce a contopit cele două pedepse, Înalta Curte le-a condamnat pe reclamante la câte 4 ani și 4 luni de închisoare cu executare în regim privativ de libertate. Reclamantele au fost totodată obligate la repararea prejudiciului rezultat din dobânzilor datorate ca urmare a întârzierii la executarea plății despăgubirilor civile, la care fusese obligat S.D., pentru prejudiciul constat prin Decizia penală definitivă din 4 aprilie 2011 (*supra*, pct. 5).

43. Înalta Curte a stabilit mai întâi legea penală cea mai favorabilă persoanelor în cauză. După examinarea situației celor două reclamante, pe de o parte, și a dispozițiilor legale care au reglementat succesiv abuzul în serviciu (*infra*, pct. 69 și 70), Înalta Curte le-a declarat vinovate, în temeiul art. 297 alin. (1) din noul Cod penal („C. pen.” — *infra*, pct. 70), de faptele care au făcut obiectul urmăririi penale.

44. În decizia sa de 180 de pagini, Înalta Curte a reamintit mai întâi principiul independenței judecătorilor și cel potrivit căruia hotărârile lor pot fi revizuite numai în cadrul căilor de atac, apoi a expus dispozițiile de drept penal aplicabile, descriind elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu (care necesită dovada intenției directe) și remarcând că, în general, magistrații pot fi subiecți activi ai infracțiunilor de serviciu.

45. Deși a statuat că magistrații nu pot fi urmăriți penal pentru hotărârile pronunțate în exercitarea funcțiilor lor, Înalta Curte a arătat că, potrivit unei jurisprudențe constante, situația era diferită atunci când se constata că magistrații au acționat cu încălcarea principiului legalității, cu rea-credință, și anume atunci când s-a dovedit că aceștia au cunoscut caracterul vădit nelegal al acțiunilor lor și că au urmărit sau au acceptat vătămarea intereselor legale ale unei persoane sau au dat dovadă de gravă neglijență. Instanța a făcut trimitere, în această privință, la mai multe hotărâri, inclusiv la deciziile din 27 aprilie 2011 (*infra*, pct. 74 și 75) și, respectiv, din 24 aprilie 2012 ale Înaltei Curți, precum și la o Sentință penală din 14 martie 2013 a Curții de Apel București.

46. Referindu-se pe larg la o Decizie penală pronunțată la 5 decembrie 2016 de Înalta Curte (*infra*, pct. 77 *in fine*), judecătorii instanței de apel au arătat că, în ceea ce privește infracțiunea de abuz în serviciu săvârșită de judecători, din această jurisprudență a Înaltei Curți și a Curții de Apel București reieșea că eventualele erori de interpretare și de aplicare a legii nu echivalează cu o exercitare abuzivă a funcțiilor și că aceste erori pot fi corectate prin exercitarea căilor de atac. Aceasta a adăugat că scopul cercetării penale nu îl constituie analiza legalității și a temeiniciei unei soluții — acest rol revenind exclusiv organelor de control judiciar competente, prevăzute de lege —, ci identificarea, dincolo de această soluție, a unui act de conduită al magistratului contrar atribuțiilor de serviciu, act care să se înscrie în *verbum regens* indicat în norma de incriminare și care, uneori, poate avea influențe asupra unei soluții pronunțate de acesta. Înalta Curte a precizat de asemenea că, în cauzele în care judecătorii sunt acuzați de abuz în serviciu, este necesar să se examineze dacă principiul legalității — care reglementează totalitatea regulilor și normelor procesuale și substanțiale și care are consacrare expresă în Codul de procedură penală („C. proc. pen.”) și în legile profesiei — a fost respectat în îndeplinirea actelor de procedură.

47. De altfel, Înalta Curte a subliniat că ceea ce se reține în sarcina celor două reclamante în speță „nu este modalitatea de interpretare și aplicare a legii ori evaluarea probatoriului” și nici nu se referă la „aspectul achiesării la o opinie izolată sau chiar generarea unei noi și singulare opinii pe o problemă de drept sau reluarea unei problematice tranșate în căile ordinare de atac”. Într-adevăr, potrivit acestei instanțe, ceea ce li s-a imputat reclamantelor este „un aspect exterior și anterior acestor demersuri, alterarea bazei factuale pentru a susține incidența principiului ce dicta soluția”, cu alte cuvinte „generarea unui raționament juridic cu aparență de validitate pentru a sprijini o anumită soluție, altfel imposibil de pronunțat”.

48. Înalta Curte a considerat că din probele aflate la dosar reieșea că prima și a doua reclamantă au modificat voit baza factuală definitiv statuată de instanțele de grad inferior pentru a genera un silogism juridic și a aplica principiul *ne bis in idem* în speță. Procedând astfel, reclamantele au obținut un beneficiu pentru S.D. și au cauzat o prejudiciere a interesului general. În calitate de magistrați în funcție, conduita ilicită a acestora s-a grefat pe activitățile specifice de judecată. Cu toate acestea, în opinia Înaltei Curți, acest mod de operare a scos judecata inculpatelor din sfera conceptului de legalitate în emiterea actului procesual ce este hotărârea judecătorească.

49. Înalta Curte a adăugat că nu poate neglija caracterul unicat al deciziei pronunțate de cele două reclamante în realitatea jurisprudențială și faptul că „este prima încercare de a forța limitele independenței magistratului, către absurd”. Independența magistratului este limitată de cadrul legal ce trebuie aplicat cu bună-credință, la baza factuală dedusă judecății, iar această limită este cunoscută de fiecare magistrat încă de la accesul în profesie sau cel târziu de la depunerea jurământului.

50. Înalta Curte a considerat, de asemenea, că însuși faptul de a fi acționat în considerare obținerii unui rezultat prefigurat dovedește că reclamantele au adoptat cu intenție conduita de care se fac vinovate. Instanța a considerat, în această privință, că reclamantele au alterat date certe, preexistente și facil de decelat ale situațiilor de fapt, fără nicio justificare obiectivă, și că au ignorat cu știință argumente pertinente și de impact asupra soluției, evocate de procurorul de ședință, elemente cărora le conștientizau importanța, aspect decelat din întrebările adresate părților în dezbateri și din poziția președintelui de complet, respectiv prima reclamantă, și care au concentrat întreaga dezbateri.

51. În final, Înalta Curte a precizat textele de lege cu valoare de principiu încălcate de către cele două reclamante, și anume art. 124 și 129 din Constituție (*infra*, pct. 68), principiul legalității, principiul aflării adevărului și principiul *ne bis in idem* prevăzute de Codul de procedură penală, art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 (*infra*, pct. 72) și art. 16 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 (*infra*, pct. 73).

52. Decizia penală definitivă din 14 iunie 2017 a Înaltei Curți a fost comunicată primei reclamante la 18 decembrie 2017 și pusă la dispoziția celei de-a doua reclamante la 23 noiembrie 2017.

D. Recursul în casație formulat de primele două reclamante

1. Argumentele reclamantelor

53. La 19 ianuarie 2018, prima și a doua reclamantă au formulat recurs în casație la Înalta Curte împotriva Deciziei penale definitive din 14 iunie 2017 (*supra*, pct. 42-51), în temeiul art. 438 alin. (1) pct. 7 C. proc. pen. (*infra*, pct. 71). Făcând trimitere la art. 124 alin. (3), art. 126 alin. (1) și art. 129 din Constituție (*infra*, pct. 68), precum și la Raportul privind independența sistemului judiciar al Comisiei de la Veneția (*infra*, pct. 87), reclamantele au susținut, printre altele, că raționamentul judiciar în urma deliberărilor stă la baza pronunțării unei hotărâri judecătorești și, ca atare, nu poate constitui elementul material al infracțiunii de abuz în serviciu. Acestea au considerat de asemenea că articolele de lege pe care s-a întemeiat condamnarea lor conțineau numai principii generale de drept care, în opinia lor, erau lipsite de claritate și, prin urmare, de previzibilitate în ceea ce privește aplicarea lor în speță. Acestea au susținut, de asemenea, că nu s-a dovedit că au obținut un avantaj patrimonial ca urmare a săvârșirii faptelor imputate.

2. Decizia penală definitivă din 7 noiembrie 2019

54. Prin Decizia penală definitivă din 7 noiembrie 2019, Înalta Curte a respins recursul în casație ca nefondat. Instanța a amintit că independența judecătorilor nu este absolută și că este însoțită de principiul responsabilității magistraților, principiul legalității tuturor actelor de justiție și cel al egalității în drepturi a cetățenilor. Aceasta a considerat în plus că judecătorii care, în mod intenționat sau cu rea-credință, în exercitarea atribuțiilor lor oficiale, au îndeplinit un act ce se circumscrie funcției pe care o dețin cu încălcarea legii și astfel au cauzat o pagubă sau o vătămare a drepturilor legitime ale unei persoane fizice sau juridice pot fi trași la răspundere penală pentru infracțiunea de abuz în serviciu.

55. Înalta Curte și-a continuat raționamentul astfel:

„Așa fiind și având în vedere dispozițiile legilor speciale ce reglementează statutul magistraților și organizarea judiciară, din a căror economie rezultă că atribuția inerentă și principală a judecătorilor o reprezintă desfășurarea activității de judecată, Înalta Curte consideră (...) că pronunțarea unei soluții, a unei hotărâri judecătorești, ce reprezintă actul de dispoziție final și cel mai important al judecății, prin care instanța pune capăt litigiului sau raportului juridic penal de conflict supus dezlegării, nu poate fi exclusă, *de plano*, de la incidența răspunderii penale a magistratului, putând fi circumscrișă, în anumite situații (este adevărat, de excepție), elementului material al laturii obiective a infracțiunii de abuz în serviciu.

(...)

Răspunderea penală pentru infracțiunea de abuz în serviciu nu intervine, însă, când faptele imputate judecătorului reprezintă simple erori, constând în evaluarea incorectă a probatoriului și/sau interpretarea și aplicarea greșită a legii cu caracter pur întâmplător și neintenționat — situații care (...) pot fi remediate pe calea controlului judiciar — ci doar atunci când efectuarea unor asemenea demersuri, cu consecința adoptării unei soluții nelegale, este rezultatul unei atitudini conștiente și voite care se circumscrie noțiunii de rea-credință.

(...)

Noțiunea de rea-credință a fost definită în literatura de specialitate și conturată și în practica judiciară, reținându-se că aceasta presupune distorsionarea conștientă și evidentă a dreptului, aplicarea greșită a legii cu știință, pronunțarea de către magistrat, conștient că greșește, a unei hotărâri vădit nelegale, cu scopul de a vătăma interesele uneia dintre părțile implicate în raportul juridic dedus judecății. Cu toate acestea, s-a apreciat că nu întotdeauna este suficient ca soluția respectivă să fie evident eronată, ci trebuie să existe și alte indicii, elemente exterioare, care să conducă la convingerea că magistratul a acționat cu intenție directă și că a încălcat legea cu știință. În ceea ce privește proba relei-credințe, s-a arătat că aceasta presupune tocmai dovedirea caracterului evident al distorsionării legii, în sensul că raționamentul juridic al magistratului este în contradicție vădită cu principiile de drept care guvernează o anumită instituție, iar o explicație scuzabilă nu poate fi găsită. Tot sub aspect probator, s-a mai reținut că elementele se pot găsi doar în motivarea hotărârii și doar dacă există indicii că argumentele invocate sunt străine cauzei (...).

56. Citând mai multe documente internaționale (*infra*, pct. 86, 87, 90 și 91), Înalta Curte a hotărât că instituțiile judiciare europene au admis că, atunci când magistrații și-au îndeplinit atribuțiile cu rea-credință, răspunderea lor penală, disciplinară sau civilă poate fi angajată ca urmare a modului de aplicare a legii și interpretare a probelor.

57. Înalta Curte a constatat că, în speță, faptele pentru care au fost condamnate reclamantele corespundeau situației denunțate (*supra*, pct. 54 și 55) și că instanța de apel a examinat și explicat pe larg, prin expunerea faptelor și a probelor, motivele care au justificat constatarea faptului că reclamantele și-au exercitat funcția cu rea-credință.

58. În ceea ce privește previzibilitatea temeiului juridic al condamnării pentru abuz în serviciu, Înalta Curte a constatat, după ce a reamintit constatările formulate de Curtea Constituțională a României („CCR”) în deciziile din 15 iunie 2016 și 6 iunie 2017 (*supra*, pct. 78-82), că, în hotărârea de condamnare, faptele

reținute în sarcina primei și a celei de-a doua reclamante au fost examinate în lumina legislației primare aplicabile (*supra*, pct. 51).

59. Înalta Curte a mai observat că, prin Decizia civilă definitivă din 25 noiembrie 2013, instanța menționată a decis că reclamantele nu pot fi supuse unor sancțiuni disciplinare pentru faptele avute în vedere în speță (*supra*, pct. 18). Cu toate acestea, a subliniat că elementele de fapt examinate în cadrul celor două proceduri — disciplinară și penală — erau diferite: procedura disciplinară privea modul în care legea fusese interpretată și aplicată în cauza în litigiu, în timp ce acuzația în materie penală imputa părților în cauză că au modificat în mod eronat și intenționat faptele cauzei pentru a pronunța o decizie prestabilită. În plus, hotărârea pronunțată în cadrul procedurii disciplinare nu avea autoritate de lucru judecat în raport cu instanța penală în ceea ce privește existența unor fapte de natură penală, cu atât mai mult cu cât aspectele de fapt examinate erau diferite.

60. Înalta Curte a statuat, în final, că faptele imputate reclamantelor erau de natură să producă un prejudiciu și că, în speță, acest prejudiciu consta, pe de o parte, în lezarea bunului mers al unei instanțe judecătorești și crearea unui prejudiciu de imagine autorității judecătorești, iar, pe de altă parte, în vătămarea adusă drepturilor și intereselor părții civile. În plus, pronunțarea deciziei penale viciate a constituit un „ajutor” acordat lui S.D. de reclamante.

E. Procedura disjunctă față de a treia reclamantă pentru abuz în serviciu

1. Sentința penală pronunțată în primă instanță

61. În cadrul procedurii disjuncte cu privire la a treia reclamantă (*supra*, pct. 37), prin Sentința penală din 10 mai 2018, curtea de apel a condamnat-o pe reclamantă pentru abuz în serviciu și pentru favorizarea făptuitorului. Comparând normele succesive de incriminare a abuzului în serviciu (*infra*, pct. 69 și 70), instanța a concluzionat că, în situația concretă a reclamantei, dispozițiile relevante ale Codului penal în vigoare la momentul săvârșirii faptelor, și anume art. 248 C. pen. (*infra*, pct. 69), erau mai favorabile reclamantei. După ce a luat în considerare, pentru contopirea pedepselor, pedeapsa aplicată prin Decizia penală definitivă din 2 iunie 2016 (*supra*, pct. 11), curtea de apel a aplicat o singură pedeapsă de 7 ani de închisoare celei de-a treia reclamante, menținând totodată liberarea condiționată a acesteia (*supra*, pct. 12).

62. În vederea condamnării reclamantei pentru infracțiunea de abuz în serviciu, curtea de apel a subliniat mai întâi că răspunderea penală a magistraților poate fi angajată numai în situațiile în care aceștia și-au exercitat funcția cu rea-credință. În continuare, instanța a subliniat că reclamanta nu era urmărită pentru că a interpretat și a aplicat legea și probele într-un anumit mod, ci pentru „generarea unui raționament juridic cu o aparență de validitate pentru a sprijini o anumită soluție, altfel imposibil de pronunțat”. Potrivit curții de apel, în speță, reaua-credință a reclamantei a fost dovedită atât prin condamnarea sa pentru luare de mită (*supra*, pct. 11), cât și prin lipsa oricărui element de natură să justifice raționamentul juridic reținut în Decizia penală din 22 februarie 2012 (*supra*, pct. 9). Instanța a considerat de asemenea că, prin acțiunile reclamantei, s-au produs lezarea bunului mers al unei instanțe judecătorești și o vătămare a intereselor legitime ale părții civile.

2. Decizia penală pronunțată în apel

63. Ministerul Public și a treia reclamantă au formulat apel împotriva Sentinței penale din 10 mai 2018 (*supra*, pct. 61).

64. Reclamanta a solicitat achitarea sa, susținând că nu s-a cauzat niciun prejudiciu prin pronunțarea Deciziei penale definitive din 22 ianuarie 2012 și că fapta pentru care a fost condamnată nu era prevăzută de legea penală. Pe de altă parte, aceasta a invocat autoritatea de lucru judecat a Deciziei civile definitive din 25 noiembrie 2013 (*supra*, pct. 18), susținând că în această decizie se stabilise că litigiul respectiv echivala cu repunerea în discuție a însăși motivării unei hotărâri judecătorești. Întrucât procedura penală privea aceleași fapte precum cele care au dus la pronunțarea deciziei respective în materie disciplinară, reclamanta a considerat că nu era posibilă reexaminarea aceluiași fapt sub incidența legii penale.

65. Printr-o Decizie penală definitivă din 27 martie 2019, comunicată reclamantei la 6 mai 2019 la locul de deținere, Înalta Curte a respins apelul acesteia. Instanța a considerat că prejudiciul fusese într-adevăr cauzat în speță și, în ceea ce privește al treilea motiv invocat de reclamantă, întemeiat pe autoritatea de lucru judecat a Deciziei civile definitive din 25 noiembrie 2013, că acesta se referă la răspunderea disciplinară a judecătorilor, nu la fapte de natură penală. Înalta Curte a adăugat că cele două tipuri de răspunderi — disciplinară și penală — au atât temeuri juridice diferite, cât și consecințe diferite.

3. Recursul în casație formulat de a treia reclamantă

66. A treia reclamantă, în temeiul art. 438 alin. (1) pct. 7 C. proc. pen. (*infra*, pct. 71), a formulat recurs în casație împotriva Deciziei penale definitive din 27 martie 2019 (*supra*, pct. 65). Susținând că urmărirea penală pentru abuz în serviciu se referea în speță la pronunțarea unei hotărâri judecătorești și considerând că faptele de care era acuzată nu erau de natură să creeze un prejudiciu, reclamanta a dedus de aici că acestea nu erau prevăzute de legea penală.

67. Prin Decizia penală definitivă din 18 septembrie 2020, Înalta Curte a respins recursul în casație ca nefondat. Aceasta a considerat că desființarea unei hotărâri de condamnare a asigurat persoanei condamnate un avantaj, întrucât a invalidat temeiul condamnării sale în materie civilă. În plus, în speță, vătămarea produsă s-a reflectat în atingerea adusă intereselor statului prin împiedicarea realizării justiției și în împiedicarea părții civile de a recupera prejudiciul cauzat.

CADRUL JURIDIC RELEVANT

I. Dreptul și practica interne

A. Dreptul intern

1. Constituția

68. Articolele relevante din Constituție prevăd următoarele:

ARTICOLUL 16 — Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(...)”

ARTICOLUL 124 — Înfăptuirea justiției

„(1) Justiția se înfăptuiește în numele legii.

(2) Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți.

(3) Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.”

ARTICOLUL 126 — Instanțele judecătorești

„(1) Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.”

ARTICOLUL 129 — Folosirea căilor de atac

„Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii.”

2. Codul penal („C. pen.”)

69. Dispozițiile relevante din Codul penal, în vigoare până la 1 februarie 2014, sunt următoarele:

Articolul 248

Abuzul în serviciu contra intereselor publice

„Fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o tulburare însemnată bunului mers al unui organ sau al unei instituții de stat (...) sau o pagubă patrimoniului acesteia se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.”

Articolul 248¹

Abuzul în serviciu în formă calificată

„Dacă faptele prevăzute în art. (...) 248 au avut consecințe deosebit de grave, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.”

70. Legea nr. 286/2009 privind Codul penal [noul Cod penal], care a intrat în vigoare la 1 februarie 2014, conține următoarele prevederi relevante în prezenta cauză:

Articolul 175 Funcționar public

„(1) Funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:

a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești; (...)”

Articolul 297 Abuzul în serviciu

„(1) Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.”

3. Codul de procedură penală („C. proc. pen.”)

71. Art. 438 alin. (1) pct. 7 C. proc. pen., în vigoare de la 1 februarie 2014, prevede cazurile în care se poate face recurs în casație. Pasajele relevante în prezenta cauză sunt redactate după cum urmează:

„(1) Hotărârile sunt supuse casării în următoarele cazuri:

(...)”

7. inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală.”

4. Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor

72. Articolele relevante din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor („Legea nr. 303/2004”), în forma în vigoare la data faptelor (februarie 2012) și până la 18 octombrie 2018, prevedeau următoarele:

Art. 2

„(1) Judecătorii numiți de Președintele României sunt inamovibili, în condițiile prezentei legi.

(...)”

(3) Judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali.”

Art. 94

„Judecătorii și procurorii răspund civil, disciplinar și penal, în condițiile legii.”

Art. 99

„Constituie abateri disciplinare:

(...)”

t) exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență.”

Art. 99¹

„(1) Există rea-credință atunci când judecătorul sau procurorul încalcă cu știință normele de drept material ori procesual, urmărind sau acceptând vătămarea unei persoane.

(2) Există gravă neglijență atunci când judecătorul sau procurorul nesocotește din culpă, în mod grav, neîndoielnic și nescuzabil, normele de drept material ori procesual.”

Art. 100

„Sanțiunile disciplinare care se pot aplica judecătorilor și procurorilor, proporțional cu gravitatea abaterilor, sunt:

a) avertismentul;

b) diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 20% pe o perioadă de până la un an;

c) mutarea disciplinară (...) la o altă instanță (...);

d) suspendarea din funcție pe o perioadă de până la 6 luni;

e) excluderea din magistratură.”

5. Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară

73. Art. 16 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară a fost în vigoare în perioada 27 septembrie 2004-15 martie 2023. În versiunea aplicabilă în prezenta cauză, acesta prevedea următoarele:

„Hotărârile judecătorești pot fi desființate sau modificate numai în căile de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale.”

B. Jurisprudența internă

1. Jurisprudența curților de apel și a Înaltei Curți

74. Părțile au prezentat Curții numeroase decizii interne definitive de confirmare a încetării urmăririi penale pronunțate în favoarea unor judecători acuzați de abuz în serviciu de către

persoane nemulțumite de soluțiile reținute de aceștia în cauze care le priveau. Din aceste decizii reiese că modul de interpretare și apreciere a probelor intră în atribuțiile judecătorului și că legalitatea și temeinicia unei hotărâri pronunțate în exercitarea funcției de judecător sunt supuse controlului în cadrul exercitării căilor de atac și nu pot duce la începerea urmăririi penale pentru abuz în serviciu, căci în caz contrar s-ar nesocoti principiul independenței judecătorilor (a se vedea, de exemplu, deciziile definitive ale Înaltei Curți din 28 aprilie 2009, 15 mai 2009, 26 mai 2009, 1 iulie 2009, 26 octombrie 2009, 22 ianuarie 2010, 3 februarie 2010, 26 februarie 2010, 3 martie 2010, 8 decembrie 2010, 27 aprilie 2011, 14 iunie 2011 și 30 mai 2012).

75. În mai multe dintre deciziile în discuție, instanțele naționale au arătat, de asemenea, că răspunderea penală a judecătorilor poate fi angajată pentru abuz în serviciu numai în situațiile în care s-a dovedit că aceștia și-au exercitat atribuțiile cu rea-credință, cu alte cuvinte că au cunoscut caracterul vădit nelegal al acțiunilor lor și că au urmărit sau au acceptat vătămarea intereselor legale ale unei persoane (deciziile definitive ale Înaltei Curți din 28 aprilie 2009, 3 decembrie 2009, 3 și 26 februarie 2010, 3 martie 2010, 27 aprilie 2011, 14 iunie 2011 și 30 mai 2012; deciziile definitive ale Curții de Apel București din 16 ianuarie 2012 și 14 martie 2013).

76. Părțile au prezentat, de asemenea, decizii prin care judecătorii au fost condamnați pentru abuz în serviciu în concurs cu alte infracțiuni, ca de exemplu infracțiuni de fals intelectual în legătură cu abuzul în serviciu și luare de mită (Decizia penală definitivă din 9 aprilie 2014 a Înaltei Curți), fals (Decizia penală definitivă din 17 aprilie 2015 a Înaltei Curți), uz de fals (deciziile penale definitive din 21 octombrie 2016 și 31 octombrie 2017 ale Înaltei Curți) sau luare de mită (deciziile penale definitive din 13 iunie 2019 și 6 iulie 2020 ale Înaltei Curți). În plus, în una dintre deciziile depuse la dosar, Înalta Curte a condamnat un judecător pentru abuz în serviciu pentru fapte în legătură cu hotărârile judecătorești pe care le pronunțase în aprilie și iunie 2008 (Decizia penală definitivă din 2 octombrie 2020 a Înaltei Curți).

77. În sfârșit, din jurisprudența expusă de părți reiese că, atunci când un judecător a săvârșit o faptă penală în legătură cu hotărârea pronunțată într-o anumită cauză, acesta răspunde pentru fapta respectivă, nu pentru soluția pe care o adoptă, aceasta neputând, în sine, să ducă la o sancțiune penală în lipsă de probe privind reaua-credință a magistratului (deciziile penale definitive ale Înaltei Curți din 3 mai 2018 și 26 iunie 2018). Printr-o Decizie penală definitivă din 5 decembrie 2016, Înalta Curte a dispus achitarea judecătoarei trimise în judecată pentru infracțiunea de abuz în serviciu, cu motivarea că nu s-a făcut dovada intenției acesteia de a produce vreun prejudiciu.

2. Jurisprudența Curții Constituționale („CCR”)

a) Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016

78. Într-o cauză diferită de cea a reclamantelor, CCR a fost sesizată cu privire la o excepție de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) N. C. pen. (*supra*, pct. 70). Autorii excepției de neconstituționalitate susțineau că dispozițiile sunt lipsite de previzibilitate și accesibilitate, deoarece din modul de definire a infracțiunii de abuz în serviciu nu poate fi determinată cu exactitate sintagma „nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos”, așadar conduita care definește elementul material al infracțiunii.

79. Prin Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, CCR a statuat că dispozițiile art. 297 alin. (1) N. C. pen. sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”. De asemenea, CCR a constatat că conceptul de „lege” este înțeles ca act formal adoptat de Parlament, dar și ca act administrativ de domeniul legii, asimilat acesteia prin efectele pe care le produce.

80. Prin aceeași decizie, CCR a respins excepția în măsura în care critică termenul „act” și termenii referitori la vătămarea drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane. În ceea ce privește în special noțiunea de „act”, doctrina este unanimă

în a considera că aceasta se circumscrie sferei atribuțiilor de serviciu/îndatoririlor pe care funcționarul public le are.

81. CCR a mai precizat că sarcina reglementării și aplicării principiului *ultima ratio* revine, pe de-o parte, legiuitorului, iar, pe de altă parte, organelor judiciare chemate să aplice legea.

b) Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017

82. Prin Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, CCR a confirmat că elementul referitor la îndeplinirea defectuoasă a unui act trebuie analizat numai prin raportare la atribuții de serviciu reglementate expres prin legislația „primară” — legi și ordonanțe sau ordonanțe de urgență ale Guvernului, comportamentul interzis funcționarului prin acte sau regulamente de organizare internă ale angajatorului fiind exclus din sfera actelor de abuz în sensul legii penale.

c) Decizia nr. 54 din 7 februarie 2018

83. CCR a fost sesizată și cu o excepție de neconstituționalitate pentru a constata că sintagma „act” cuprinsă în art. 297 alin. (1) N. C. pen. (*supra*, pct. 70) nu se referă la pronunțarea unei hotărâri judecătorești. Prin Decizia nr. 54 din 7 februarie 2018, CCR a respins excepția respectivă.

84. Făcând trimitere la diferite acte internaționale și la jurisprudența națională, CCR a admis că răspunderea penală a judecătorilor pentru fapte săvârșite în exercitarea funcțiilor nu poate fi angajată făcându-se abstracție de necesitatea respectării principiului independenței acestora. Cu toate acestea, nu trebuie omis că rolul judecătorului este acela de a înfăptui justiția, în numele legii, iar, pe de altă parte, că cetățenii sunt egali în fața legii. Astfel, CCR a reținut că principiul independenței judecătorilor implică un alt principiu, cel al responsabilității, care este necesară calității actului de justiție. În acest context și potrivit standardelor constituționale și celor europene, pronunțarea unei hotărâri judecătorești nu este exclusă *de plano* de la incidența răspunderii penale a judecătorului.

85. În final, CCR a considerat că regula ce se impune este că pronunțarea unei hotărâri judecătorești nu poate atrage răspunderea penală a unui judecător, excepția — tragerea la răspundere penală — intervenind ca urmare a stabilirii modului în care judecătorul a acționat — cu intenție și rea-credință.

II. Documente internaționale

A. Consiliul European

1. Comitetul de Miniștri

86. Anexa la Recomandarea CM/Rec (2010)12 a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile, adoptată la 17 noiembrie 2010 la cea de-a 1098-a întâlnire a delegaților miniștrilor, conține următoarele pasaje relevante în prezenta cauză:

„Capitolul II — Independența externă

11. Independența externă a judecătorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul personal al judecătorilor, ci în interesul (s)tatului de drept și al persoanelor care solicită și așteaptă o justiție imparțială. Independența judecătorilor trebuie să fie considerată ca o garanție a libertății, a respectării drepturilor omului și a aplicării imparțiale a legii. Imparțialitatea și independența judecătorilor sunt esențiale pentru a garanta egalitatea părților în fața instanțelor.

(...)

15. Hotărârile trebuie să fie motivate și pronunțate în mod public. Nu ar trebui să existe vreun alt mod în care judecătorii să fie obligați să își justifice hotărârile.

16. Deciziile judecătorilor nu pot face obiectul vreunei reanalizări, în afara procedurilor de atac sau de redeschidere a cauzei, așa cum sunt ele prevăzute de lege.

(...)

Capitolul III — Independența internă

22. Principiul independenței justiției presupune independența fiecărui judecător în parte în exercitarea funcțiilor judiciare. Judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără niciun fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare. (...)

(...)

Capitolul VII — Îndatoriri și responsabilități

(...)

Responsabilitate și proceduri disciplinare

66. Nu poate fi antrenată răspunderea civilă sau disciplinară a unui judecător pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu excepția cazurilor de rea-credință și gravă neglijență.

(...)

68. Nu poate fi antrenată răspunderea penală a unui judecător pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu excepția cazurilor de rea-credință.

(...)

71. Atunci când nu exercită funcții judiciare, judecătorii sunt responsabili civil, penal sau administrativ potrivit dreptului comun.”

2. *Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept („Comisia de la Veneția”)*

87. Raportul privind independența sistemului judiciar (Partea I: Independența judecătorilor), adoptat de Comisia de la Veneția în cadrul celei de-a 82-a reuniuni plenare, desfășurată la Veneția la 12 și 13 martie 2010 [CDL-AD (2010) 004] conține următoarele pasaje relevante în prezenta cauză:

„61. Este indiscutabil că judecătorii trebuie să fie protejați împotriva influențelor externe nepotrivite. În acest scop, aceștia trebuie să se bucure de imunitate funcțională — dar exclusiv funcțională (imunitate față de urmărirea penală pentru acte îndeplinite în exercitarea funcției lor, cu excepția infracțiunilor intenționate, de exemplu, luarea de mită).”

88. În Opinia *amicus curiae* pentru Curtea Constituțională a Moldovei cu privire la imunitatea judecătorilor, pe care a adoptat-o în cadrul celei de-a 94-a reuniuni plenare, desfășurată la Veneția la 8 și 9 martie 2013 [CDL-AD (2013)008], Comisia de la Veneția s-a exprimat astfel:

„16. Comisia de la Veneția a pledat în mod constant în favoarea unei imunități funcționale limitate a judecătorilor:

«Magistrații (judecătorii, procurorii și anchetatorii) nu trebuie să beneficieze de imunitate generală astfel cum prevede Constituția Bulgariei. Potrivit standardelor generale, aceștia necesită în mod cert protecție împotriva acțiunilor civile care vizează activitățile efectuate cu bună-credință în exercitarea funcțiilor lor. Însă, ei nu trebuie să beneficieze de o imunitate generală în caz de urmărire penală pentru infracțiunile pentru care trebuie să răspundă în fața instanțelor.»”

89. În Opinia *amicus curiae* pentru Curtea Constituțională a Moldovei cu privire la răspunderea penală a judecătorilor, pe care a adoptat-o în cadrul celei de-a 110-a reuniuni plenare, desfășurată la Veneția la 10 și 11 martie 2017 [CDL-AD (2017)002], Comisia de la Veneția s-a exprimat astfel:

„33. În general, judecătorul nu ar trebui să se limiteze doar la aplicarea jurisprudenței existente. Esența funcției sale constă în interpretarea reglementărilor legale în mod independent. Uneori, judecătorii sunt obligați să aplice și să interpreteze legislația contrar «practicii judiciare naționale uniforme». Astfel de situații pot apărea, de exemplu, ca urmare a aplicării unor tratate internaționale, precum și în cazul în care, prin intermediul deciziilor instanțelor internaționale care supraveghează aplicarea tratatelor internaționale, se solicită modificarea practicii judiciare naționale actuale. Interpretarea pe care o poate face un judecător și care poate să nu fie conformă cu jurisprudența consacrată nu trebuie să devină, în sine, un motiv pentru aplicarea sancțiunilor disciplinare, cu excepția cazului în care această interpretare se face cu rea-credință, cu intenția de a obține un beneficiu sau de a prejudicia o parte la proces sau ca urmare a unei neglijențe grave. Chiar dacă judecătorii de la instanțele inferioare trebuie, în general, să se ghideze după jurisprudența existentă, acestora nu ar trebui să le fie interzis să o conteste, în cazul în care, în opinia lor, consideră că acest lucru este corect. Doar opunerea persistentă față de practicile consolidate, care rezultă cu multiple anulări ale deciziilor luate în cauzele în privința cărora există o jurisprudență bine stabilită și clară, poate duce la aplicarea sancțiunilor disciplinare.

(...)

44. Pentru a-l trage la răspundere personală pe judecător pentru hotărârile pronunțate nu este suficient să se facă trimitere la faptul că hotărârile au fost anulate de către o instanță superioară. Orice decizie privind competența și profesionalismul unui judecător bazată pe cazurile a căror soluție a fost răsturnată în apel sau în recurs trebuie făcută în baza unei analize actuale a cazurilor în discuție. În orice caz, judecătorii pot fi trași la răspundere penală pentru hotărârile lor dacă le este dovedită vinovăția individuală și dacă eroarea lor se datorează relei-credințe sau neglijenței grave.

(...)

46. Standardele europene impun ca vinovăția individuală să fie stabilită la nivel de intenție directă sau neglijență gravă. Răspunderea penală a judecătorilor este antrenată numai atunci când aceștia pronunță «deliberat» o sentință, o decizie, o încheiere sau o hotărâre contrară legii.

47. O dispoziție care prevede răspunderea penală a judecătorilor poate fi compatibilă cu principiul independenței și imparțialității judecătorilor numai dacă este redactată într-un mod suficient de precis pentru a garanta independența judecătorilor și imunitatea funcțională a fiecăruia dintre aceștia în activitatea lor de interpretare a legii, de apreciere a faptelor și de punere în balanță a probelor.

48. Dispozițiile care definesc responsabilitatea judecătorilor în mod vag, imprecis și general pot avea un efect disuasiv asupra judecătorilor și a capacității acestora de a-și îndeplini în mod complet independent și imparțial sarcina de a interpreta legea, de a aprecia faptele și de a pune în balanță probele. Dispozițiile privind răspunderea judecătorilor care nu prezintă aceste caracteristici pot fi însă utilizate în mod abuziv în scopul exercitării unei presiuni nepotrivite asupra judecătorilor învestiți cu soluționarea unei cauze, subminând astfel independența și imparțialitatea acestora. În general, și ținând seama de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dispozițiile privind răspunderea penală a judecătorilor ar trebui interpretate în sensul că aceștia sunt protejați împotriva oricărei ingerințe arbitrară în exercitarea funcțiilor lor judiciare.

49. Concluziile formulate pentru cele două întrebări anterioare se aplică și în acest caz: (1) judecătorii nu ar trebui să fie trași personal la răspundere pentru o eroare judiciară comisă cu bună-credință sau pentru o interpretare divergentă a legii; (2) caracterizarea unei hotărâri judecătorești ca fiind ilegală, bazată pe motivul că a fost infirmată de o instanță superioară, nu ar trebui să fie suficientă pentru a angaja răspunderea individuală a unui judecător.

50. În cele din urmă, răspunderea penală a judecătorilor poate fi compatibilă cu principiul independenței judecătorilor, dar numai dacă este conformă cu legislația, care trebuie să fie formulată în mod strict, și nu se poate baza doar pe faptul că o hotărâre a fost infirmată în apel. În acest scop, este important ca dispozițiile legale relevante să nu intre în conflict cu principiul superior al independenței judecătorilor.

(...)

3. *Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni („CCJE”)*

90. Avizul nr. 3 (2002) al CCJE în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei asupra principiilor și regulilor privind imperativele profesionale aplicabile judecătorilor și în mod deosebit a deontologiei, comportamentelor incompatibile și imparțialității, conține următoarele pasaje relevante în prezenta cauză:

„51. Corolarul puterilor și încrederii conferite de societate judecătorilor este că trebuie să existe anumite mijloace de a trage judecătorii la răspundere și chiar de a-i înlătura din funcție în cazuri de comportament necorespunzător atât de grav încât să justifice o asemenea măsură. Nevoia de precauție în recunoașterea acestor răspunderi provine din nevoia de a păstra independența și libertatea juridicului de presiuni necuvenite. Date fiind aceste lucruri, CCJE ia în discuție pe rând subiectele răspunderii penale, civile și disciplinare. În practică, cea mai importantă este potențiala răspundere disciplinară a judecătorilor.

a. Răspunderea penală

52. Judecătorii care în exercițiul funcțiunii comit fapte care ar fi considerate infracțiuni în orice circumstanțe (de exemplu, acceptă mită) nu pot solicita imunitate față de procesul penal normal. Răspunsurile la chestionare arată că în unele țări chiar și erorile judiciare făcute fără intenție pot constitui infracțiuni. Astfel, în Suedia și Austria judecătorii (fiind asimilați altor funcționari publici) pot fi pedepsiți (de exemplu, prin amenzi) în unele cazuri de neglijență gravă (de exemplu, în cazuri de trimitere sau păstrare a cuiva în închisoare pentru prea mult timp).

53. Cu toate acestea, dacă practica curentă nu exclude complet răspunderea penală a judecătorilor pentru erori neintenționate în exercitarea îndatoririlor lor, CCJE nu privește introducerea acestei răspunderi nici ca general acceptabilă și nici ca fiind de încurajat. Judecătorul nu trebuie să lucreze sub amenințarea unei pedepse pecuniare, cu atât mai puțin a uneia cu închisoarea, a cărei prezență poate, chiar subconștient, să îi afecteze judecata.

54. În unele state europene a devenit comun obiceiul vexant al începerii unei acțiuni penale de către un litigant împotriva unui judecător pe care acesta îl displace. CCJE consideră că în țările unde se poate demara o investigație sau o acțiune penală la solicitarea unei persoane particulare, ar trebui să existe un mecanism care să prevină sau să oprească astfel de investigații sau acțiuni împotriva judecătorilor privind îndeplinirea îndatoririlor sale dacă nu există fapte care să sugereze că judecătorul trebuie tras la răspundere penală.

(...)"

5^o) Concluzii privind răspunderea

75. „În ceea ce privește răspunderea penală, CCJE consideră că:

- i) judecătorii trebuie să fie răspunzători penal în fața legii ordinare pentru infracțiuni comise în afara funcției lor juridice;
- ii) răspunderea penală nu trebuie să se aplice judecătorilor pentru greșeli neintenționate în exercițiul funcțiunii. (...)"

91. Avizul nr. 18 (2015) al CCJE privind poziția puterii judecătorești și relația ei cu celelalte puteri ale statului în democrația modernă conține următoarele pasaje relevante în prezenta cauză:

„37. Cu privire la răspunderea civilă, penală și disciplinară (ceea ce s-a numit mai sus «răspundere punitivă»), CCJE subliniază că principala reparație pentru erorile judiciare care nu implică reaua-credință trebuie să fie procedura căilor de atac. De asemenea, pentru a proteja independența justiției de presiuni necuvenite, trebuie exercitată o mare atenție pentru a încadra responsabilitatea judecătorilor cu privire la răspunderea penală, civilă și disciplinară. Sarcinile de interpretare a legii, de analizare a probelor și de evaluare a faptelor, îndeplinite de un judecător pentru a soluționa cazurile nu trebuie să dea naștere la răspunderea civilă sau disciplinară a judecătorului, decât în cazuri de rea-credință, culpă intenționată sau de neglijență flagrantă dovedită. De asemenea, în cazul în care statul trebuie să plătească despăgubiri unei părți din cauza lipsei administrării justiției, numai statul și nu partea în litigiu are puterea de a stabili, prin acțiune judiciară, răspunderea civilă a unui judecător.”

B. Organizația Națiunilor Unite

92. Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, conține următoarele pasaje relevante în prezenta cauză:

ARTICOLUL 19

Abuzul de funcții

„Fiecare stat parte are în vedere să adopte măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune, în cazul în care actele au fost săvârșite cu intenție, faptei unui agent public de a abuza de funcțiile sau de postul său, adică de a îndeplini ori de a se abține să îndeplinească, în exercițiul funcțiilor sale, un act cu încălcarea legii, cu scopul de a obține un folos necuvenit pentru sine sau pentru altă persoană sau entitate.”

C. Alte organe internaționale

93. *Carta universală a judecătorului*, adoptată de Consiliul Central al Asociației Internaționale a Magistratilor la Taipei, la

17 noiembrie 1999, conține următoarele pasaje relevante în prezenta cauză:

Articolul 1 — Independența

„Judecătorii trebuie să asigure, în toată activitatea lor, dreptul oricui la un proces echitabil. Ei trebuie să asigure dreptul oricărei persoane la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care să hotărască fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra acuzației penale care se aduce asupra sa.

Independența judecătorului este indispensabilă pentru o justiție imparțială și conformă legii. Ea este indivizibilă. Toate instituțiile și autoritățile, atât cele naționale, cât și cele internaționale, trebuie să respecte, să protejeze și să apere această independență.”

Articolul 2 — Statutul

„Statutul judecătorului trebuie asigurat printr-o lege specială, care să-i asigure o independență reală și efectivă față de celelalte puteri ale statului. Judecătorul, în calitate de deținător al autorității judiciare, trebuie să poată exercita atribuțiile sale fără niciun fel de presiune socială, economică și politică, și în mod independent față de ceilalți judecători și de administrația sistemului de justiție.”

Articolul 3 — Supunerea judecătorului față de lege

„În îndeplinirea atribuțiilor judiciare, judecătorul este supus numai legii și trebuie să ia în considerare doar legea.”

ÎN DREPT

I. Conexarea cererilor

94. Având în vedere similaritatea contextului factual al cererilor, Curtea consideră oportună conexarea acestora și examinarea lor împreună într-o hotărâre unică (art. 42 § 1 din Regulamentul Curții).

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 7 din Convenție

95. Prima și a doua reclamantă susțin că textul de lege care reglementează abuzul în serviciu (*supra*, pct. 70) este lipsit de claritate și de previzibilitate. În special, susțin că articolul respectiv este formulat în termeni prea generali și că, în consecință, dispoziția nu definește comportamentul interzis de lege, astfel încât ele nu puteau să prevadă că pronunțarea unei hotărâri judecătorești de către un judecător în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu putea constitui elementul material al infracțiunii.

96. A treia reclamantă se plânde de faptul că textul de lege aplicabil (*supra*, pct. 69) era, în opinia sa, imprecis și imprevizibil. În această privință, susține că norma de incriminare a abuzului în serviciu a fost declarată neconstituțională de CCR în mai multe decizii succesive și adaugă că din decizia CCR din 15 iunie 2016 (*supra*, pct. 78—81) rezultă că, atunci când faptele nu sunt de natură să angajeze răspunderea disciplinară a unui magistrat, acestea nu pot fi considerate nici ca fiind de natură penală.

97. Reclamanta invocă art. 7 din Convenție, care prevede următoarele:

„1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.”

A. Cu privire la admisibilitate

98. Curtea constată că, deși toate cele trei reclamante invocă o lipsă de claritate și de previzibilitate a normei penale privind infracțiunea de abuz în serviciu, acestea invocă argumente diferite în susținerea plângerii lor. Prin urmare, Curtea va examina separat motivele invocate de acestea în cele ce urmează.

1. Cererea nr. 57.849/19 (dna Cîrstoiu, a treia reclamantă)

a) Argumentele părților

i. Guvernul

99. Guvernul nu a prezentat observații cu privire la admisibilitatea cererii.

ii. *A treia reclamantă*

100. În formularul de cerere, a treia reclamantă s-a plâns de imprezibilitatea legii care incriminează abuzul în serviciu și a susținut că textul de lege în cauză a făcut obiectul mai multor controale din partea CCR, care l-a declarat în parte neconstituțional. Făcând trimitere în special la Decizia din 15 iunie 2016 a acestei instanțe (*supra*, pct. 81) și invocând principiul *ultima ratio*, aceasta a concluzionat că, atunci când s-a stabilit, precum în speță, că faptele nu constituie abateri disciplinare, acestea nu pot angaja răspunderea penală a autorului lor.

101. În observațiile sale din 3 martie 2023, în replică la cele ale Guvernului, reclamanta susține că singura întrebare care se ridică în prezenta cauză cu privire la previzibilitatea legii aplicabile este aceea dacă exercitarea funcției de judecător de către un magistrat se circumscrie sau nu infracțiunii de abuz în serviciu. Aceasta susține că, înainte de ea și celelalte două reclamante, niciun judecător nu a fost condamnat pentru abuz în serviciu în legătură cu pronunțarea și motivarea unei hotărâri judecătorești și consideră că Guvernul nu a prezentat niciun exemplu de jurisprudență relevantă.

102. În plus, reclamanta susține că lipsa vădită de previzibilitate a legii penale a fost constatată în mod expres de DNA în Rezoluția din 7 august 2012 (*supra*, pct. 21). Invocând principiile constituționale ale separării puterilor și egalității, precum și cel al independenței judecătorilor și cel al imunității parlamentare, aceasta susține că judecătorii nu pot fi urmăriți penal din cauza motivării unei hotărâri judecătorești. În plus, aceasta consideră că o decizie care este rezultatul exercitării abuzive a atribuțiilor judecătorului are în mod necesar un caracter excepțional și, susținând că decizia în litigiu a fost pronunțată de trei judecători specializați în drept penal care erau judecători la o curte de apel și care, în opinia sa, s-au pronunțat în mod independent, consideră că un astfel de caracter excepțional nu se regăsește în speță.

103. În sfârșit, potrivit reclamantei, constatările expuse de CCR în Decizia din 15 iunie 2016 cu privire la aplicarea principiului *ultima ratio* (*supra*, pct. 81), coroborate cu dispozițiile care reglementează diferitele tipuri de răspundere a judecătorilor, conduc la concluzia că răspunderea penală a judecătorilor este exclusă în lipsa răspunderii disciplinare a acestora. Prin urmare, aceasta consideră că, în speță, întrucât nu s-a reținut nicio abatere disciplinară în sarcina sa, organele de urmărire penală interne nu puteau avea în vedere condamnarea sa.

b) *Motivarea Curții*

104. Curtea observă pentru început că, în formularul de cerere, reclamanta s-a plâns de o lipsă de previzibilitate a legii penale cu privire la abuzul în serviciu. Referindu-se în special la Decizia din 15 iunie 2016 a CCR, aceasta a susținut că lipsa răspunderii disciplinare în speță implica în mod necesar o lipsă a răspunderii penale pentru aceleași fapte (*supra*, pct. 100).

105. În această privință, Curtea arată, în primul rând, că, în motivele sale de apel în fața Înaltei Curți, a treia reclamantă a invocat, în susținerea pretensei imposibilități a condamnării penale pentru fapte pentru care fusese exonerată în acțiunea disciplinară (*supra*, pct. 64), un argument întemeiat pe autoritatea de lucru judecat a Deciziei civile pronunțate de aceeași instanță la 25 noiembrie 2013 (*supra*, pct. 18), fără a menționa în mod expres o aplicare a principiului *ultima ratio* în cazul său, astfel cum procedează în cererea sa și în observațiile sale prezentate în replică (*supra*, pct. 100 și 101). În recursul în casă formulat, aceasta a susținut doar că pronunțarea unei hotărâri judecătorești nu era de natură să cauzeze un prejudiciu, element necesar pentru existența infracțiunii (*supra*, pct. 66).

106. Curtea constată că, prin capătul de cerere formulat în fața sa, reclamanta contestă încadrarea dată de instanțele naționale faptelor de abuz în serviciu de care a fost acuzată, în pofida deciziei pronunțate în favoarea sa în cadrul procedurii disciplinare. În ceea ce privește argumentul întemeiat de reclamantă pe aplicarea principiului *ultima ratio*, pe lângă faptul că nu este de competența sa să repună în discuție politica penală a statului pârât [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Achour împotriva Franței* (MC), nr. 67.335/01, pct. 44, CEDO 2006-IV], Curtea constată că, în temeiul dreptului intern aplicabil,

judecătorii pot răspunde penal sau disciplinar pentru faptele lor în condițiile prevăzute de lege (art. 94 din Legea nr. 303/2004, citat la pct. 72 *supra*). De altfel, din jurisprudența națională relevantă reiese că răspunderea penală a judecătorilor poate fi angajată pentru abuz în serviciu, în anumite condiții (*supra*, pct. 75). În plus, Curtea observă că, în cadrul celor două proceduri — disciplinară și penală — instanțele naționale au examinat faptele care le-au fost sesizate din perspective diferite. Astfel, Înalta Curte a răspuns la argumentul reclamantei referitor la autoritatea de lucru judecat a Deciziei civile definitive din 25 noiembrie 2013, considerând că cele două proceduri erau distincte, acestea având atât temeiuri juridice diferite, cât și consecințe diferite (*supra*, pct. 65). În plus, în speță, faptele și probele prezentate instanțelor penale erau diferite de cele examinate în cadrul procedurii disciplinare (*supra*, pct. 15, 25 și 26).

107. În măsura în care a treia reclamantă critică, din perspectiva art. 7 din Convenție, încadrarea juridică dată faptelor de instanțele naționale în speță (și în raport cu faptul că, în opinia sa, nu a fost întrunit unul dintre elementele constitutive ale infracțiunii, și anume prejudiciul cauzat de conduita imputată), Curtea amintește că nu are competența de a se substitui instanțelor interne în aprecierea și încadrarea juridică a faptelor, atât timp cât acestea se bazează pe o analiză rezonabilă a elementelor aflate la dosar [*Rohlena împotriva Republicii Cehe* (MC), nr. 59.552/08, pct. 51, CEDO 2015]. În plus, Înalta Curte a dovedit existența prejudiciului (*supra*, pct. 48 și 67).

108. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie să fie respins în temeiul art. 35 § 3 lit. a) și § 4 din Convenție.

109. Pe de altă parte, Curtea observă că argumentele expuse în formularul de cerere de a treia reclamantă în susținerea capătului de cerere întemeiat pe lipsa de previzibilitate a legii penale nu priveau nicidecum problema aplicabilității acesteia în privința unui judecător atunci când faptele imputate aveau legătură cu motivarea unei hotărâri judecătorești. Dacă reclamanta dorea, în această etapă, să pună în discuție răspunderea statului pentru lipsa de previzibilitate a legii pentru acest din urmă motiv, aceasta ar fi trebuit să o facă în mod clar în formularul său de cerere, astfel cum a procedat ulterior, în observațiile sale din 3 martie 2023, prezentate după ce Curtea a comunicat Guvernului cererea (*supra*, pct. 101-102) din perspectiva art. 7 din Convenție [a se compara cu *Grosam împotriva Republicii Cehe* (MC), nr. 19.750/13, pct. 95, 1 iunie 2023, *Rustavi 2 Broadcasting Company Ltd și alții împotriva Georgiei*, nr. 16.812/17, pct. 246, 18 iulie 2019, și *Huci împotriva României*, nr. 55.009/20, pct. 43, 16 aprilie 2024]. În plus, Curtea adaugă, dacă mai era nevoie, că nu se poate considera că noul argument formulat de a treia reclamantă în contextul art. 7 din Convenție în observațiile sale ulterioare comunicării cererii către Guvern are legătură cu capătul de cerere prezentat în cererea sa, nici că decurge din acesta (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Grosam*, citată anterior, pct. 96 *in fine*, și *Huci*, citată anterior, pct. 93).

110. Curtea amintește de asemenea că, deși nimic nu împiedică un reclamant să prezinte un nou capăt de cerere în cursul procedurii în fața Curții, este necesar ca acesta, la fel ca în cazul oricărui alt capăt de cerere, să îndeplinească condițiile de admisibilitate [*Radomilja și alții împotriva Croației* (MC), nr. 37.685/10 și 22.768/12, pct. 135 *in fine*, 20 martie 2018]. Chiar dacă a treia reclamantă a epuizat căile de atac interne în ceea ce privește aceste noi argumente [*Fu Quan, s.r.o. împotriva Republicii Cehe* (MC), nr. 24.827/14, pct. 123, 1 iunie 2023, și trimiterea citată acolo], Curtea observă că plângerea depusă de reclamantă pentru prima dată în observațiile sale prezentate la 3 martie 2023 nu a respectat regula termenului de 6 luni prevăzută la art. 35 § 1 din Convenție, care se aplică în speță.

111. Rezultă că acest capăt de cerere este inadmisibil și trebuie să fie respins în temeiul art. 35 § 1 și 4 din Convenție.

2. *Cererile nr. 22.198/18 și 48.856/18 (doamna Bădescu și doamna Piciarcă, prima și, respectiv, a doua reclamantă)*

112. Curtea observă că primele două reclamante au sesizat instanțele naționale cu capătul de cerere întemeiat pe art. 7 din Convenție (*supra*, pct. 95), inclusiv prin intermediul unui recurs

în casație (*supra*, pct. 53), și că instanțele l-au examinat [*Secară împotriva României* (dec.), nr. 56.658/22, pct. 33 și 36, 20 februarie 2025]. Constatând că cererile nu sunt în mod vădit nefondate și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate prevăzut la art. 35 din Convenție, Curtea le declară admisibile.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

a) Prima reclamantă și a doua reclamantă

113. Cele două reclamante consideră că nici art. 246 alin. (1) C. pen. (*supra*, pct. 69), în vigoare la momentul comiterii faptelor, nici art. 297 alin. (1) N. C. pen. (*supra*, pct. 70) nu au definit cu suficientă claritate și precizie comportamentul interzis de lege. Explicând că, la momentul comiterii faptelor, exercitau funcția de judecător de 32 de ani și, respectiv, de 17 ani, acestea susțin că, chiar și pentru magistrații cu o astfel de experiență, condamnarea penală a unui judecător pentru pronunțarea unei hotărâri judecătorești nu era în niciun caz previzibilă. Reclamantele invocă Rezoluția din 7 august 2012 emisă de DNA, susținând că în aceasta s-a apreciat că există o îndoială asupra cadrului legal aplicabil (*supra*, pct. 21 și 22), precum și Decizia civilă din 25 noiembrie 2013 (*supra*, pct. 18), în care Înalta Curte a constatat lipsa răspunderii disciplinare. Susțin, de asemenea, că legea a fost interpretată în mod diferit în etapa de apel a procesului penal, ceea ce dovedește, în opinia lor, că nu era previzibilă.

114. Cele două reclamante susțin că realizarea unui raționament în cadrul deliberărilor, după încheierea cercetării judecătorești și a dezbaterilor și după aprecierea probelor, aspecte care, potrivit acestora, constituie prerogativa și competența exclusivă a instanței, cu respectarea principiului statului de drept, nu poate să constituie o infracțiune. Potrivit acestora, criticarea unor astfel de chestiuni pe cale penală este de natură să compromită independența judecătorilor și, în plus, pune în discuție rațiunea de a fi a căilor de atac. A doua reclamantă adaugă că nu reiese din niciun element de probă că a acționat sub presiunea unui factor exterior și că, prin urmare, în lipsă de probe privind reaua-credință din partea sa, răspunderea sa penală nu putea fi angajată.

115. Pe de altă parte, referindu-se la jurisprudența națională astfel cum a fost depusă la dosar de părți, cele două reclamante susțin că în practica judiciară existentă la momentul faptelor s-a reținut în unanimitate că un judecător nu poate fi urmărit penal pentru abuz în serviciu din cauza modului în care a soluționat o cauză (*supra*, pct. 74). În consecință, prima reclamantă susține că concluzia la care au ajuns judecătorii în propria cauză rezultă dintr-un reviriment jurisprudențial pe care nu putea să îl prevadă. A doua reclamantă susține că pedeapsa care i-a fost aplicată este izolată la nivel național și denunță neconformitatea ei cu jurisprudența internă constantă. În plus, cele două reclamante susțin că exemplele de jurisprudență prezentate, care sunt ulterioare faptelor cauzei, sunt lipsite de relevanță în prezenta cauză. Acestea adaugă că CCR a trebuit să intervină pentru a clarifica termenii art. 297 alin. (1) N. C. pen. (*supra*, pct. 78-81) și observă că Decizia din 7 februarie 2018 a CCR (*supra*, pct. 83-85) este ulterioară datei condamnării lor în apel.

116. În sfârșit, făcând trimitere la art. 97 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 și la art. 16 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 (*supra*, pct. 72 și 73), precum și la mai multe acte internaționale (*supra*, pct. 86, 87, 89, 91 și 93), acestea susțin că pragul dincolo de care poate fi angajată răspunderea penală a judecătorilor pentru fapte comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu este foarte ridicat. Acestea consideră că textul legii penale referitor la abuzul în serviciu nu respectă principiul prudenței stabilit de normele internaționale privind răspunderea judecătorilor.

b) Guvernul

117. Guvernul arată că faptele pentru care au fost condamnate reclamantele erau pedepsite de legea penală, respectiv de art. 248 C. pen. și, de la 1 februarie 2014, art. 297 N. C. pen. (*supra*, pct. 69 și 70). Adaugă că art. 175 N. C. pen. (*supra*, pct. 70) definește noțiunea de funcționar public și că art. 94 din Legea nr. 303/2004 (*supra*, pct. 72) prevede în mod expres că judecătorii răspund penal pentru faptele lor, în condițiile legii.

118. Referindu-se la principiul generalității legilor, Guvernul susține că, la momentul comiterii faptelor imputate reclamantelor,

există deja o jurisprudență constantă potrivit căreia judecătorii pot răspunde penal pentru modul de interpretare și aplicare a legii numai în situațiile în care s-a dovedit că aceștia și-au exercitat funcția cu rea-credință. Acesta arată că dispoziția legislativă care pedepsește abuzul în serviciu a făcut obiectul mai multor controale de constituționalitate (*supra*, pct. 78-85) și că, deși deciziile pronunțate de CCR sunt ulterioare datelor la care au fost comise faptele în litigiu, acestea se întemeiază pe legi române și acte internaționale și europene care erau deja în vigoare la momentul comiterii faptelor în discuție. Adaugă că Decizia nr. 54/2018 a CCR (*supra*, pct. 83-85) a soluționat problema dacă poate fi angajată răspunderea penală a unui judecător pentru abuz în serviciu ca urmare a motivării unei hotărâri judecătorești.

119. Reamintind calitatea de profesioniști în domeniul dreptului a reclamantelor, acesta consideră că, având în vedere jurisprudența română relevantă și cadrul juridic aplicabil, persoanele în cauză nu puteau ignora, la momentul faptelor, nici modul în care a fost interpretat principiul independenței judecătorilor, nici actele îndeplinite în exercitarea atribuțiilor lor de serviciu care erau de natură să angajeze răspunderea penală.

120. În sfârșit, Guvernul susține că, în speță, instanțele naționale au statuat în mod constant că un judecător poate fi subiect activ al infracțiunii de abuz în serviciu în legătură cu pronunțarea unei hotărâri, dacă sunt îndeplinite anumite condiții. În concluzie, acesta consideră că infracțiunea pentru care au fost condamnate reclamantele a fost definită cu suficientă claritate, astfel încât era previzibilă aplicarea acesteia, în anumite condiții, în cazul unui judecător ca urmare a motivării unei decizii pronunțate în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu.

2. Motivarea Curții

a) Principiile generale stabilite în jurisprudența Curții

121. Art. 7 din Convenție nu se limitează la interzicerea aplicării retroactive a legii penale în detrimentul acuzatului. Acesta consacră totodată, la modul mai general, principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor — *nullum crimen, nulla poena sine lege* — (*Kokkinakis împotriva Greciei*, 25 mai 1993, pct. 52, seria A nr. 260-A). Deși interzice în special extinderea domeniului de aplicare a infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, acesta impune totodată să nu se aplice legea penală într-un mod extensiv în detrimentul acuzatului, ca de exemplu prin analogie [*Del Río Prada împotriva Spaniei* (MC), nr. 42.750/09, pct. 78, CEDO 2013, *Vasiliauskas împotriva Lituaniei* (MC), nr. 35.343/05, pct. 154, CEDO 2015, precum și *Avizul consultativ privind aplicabilitatea termenelor de prescripție în cazul urmăririlor penale, condamnărilor și pedepselor pentru infracțiuni care constituie în esență acte de tortură* (MC), Cererea nr. P16-2021-001, Curtea de Casație din Armenia, pct. 67, 26 aprilie 2022 („*Avizul consultativ P16-2021-001*”)].

122. Din principiul legalității infracțiunilor și a pedepselor rezultă că legea penală trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele prevăzute pentru sancționarea acestora, astfel încât acestea să fie accesibile și previzibile în privința efectelor sale [*G.I.E.M. S.r.l. și alții împotriva Italiei* (MC), nr. 1.828/06 și alte 2, pct. 242, 28 iunie 2018]. Această condiție este îndeplinită atunci când justițiabilul poate ști, plecând de la textul dispoziției relevante și, dacă este cazul, cu ajutorul interpretării conferite acestui text de către instanțe, care sunt acțiunile și omisiunile care angajează răspunderea sa penală și ce pedeapsă riscă pentru acestea (*Del Río Prada*, citată anterior, pct. 79, *G.I.E.M. S.r.l. și alții*, citată anterior, pct. 242, și *Cantoni împotriva Franței*, 15 noiembrie 1996, pct. 29, *Culegere de hotărâri și decizii* 1996-V). În această privință, noțiunea de „drept” („*droit*”/”*law*”) utilizată la art. 7 corespunde celei de „lege” care se regăsește în alte articole ale Convenției și cuprinde dreptul de origine atât legislativă, cât și jurisprudențială și include condiții calitative, printre care cele de accesibilitate și previzibilitate [*Yüksel Yalçınkaya împotriva Turciei* (MC), nr. 15.669/20, pct. 238, 26 septembrie 2023].

123. Tocmai din cauza caracterului general al legilor, textul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile-tip de reglementare constă în recurgerea mai degrabă

la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, în mod necesar, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică (*Kokkinakis*, citată anterior, pct. 40, *Del Río Prada*, citată anterior, pct. 92, și *Avizul consultativ P16-2021-001*, citat anterior, pct. 67).

124. În plus, Curtea a subliniat că sfera de aplicare a noțiunii de previzibilitate depinde în mare măsură de conținutul textului în discuție, de domeniul acoperit de acesta, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Acest lucru este valabil în special pentru profesioniști, care sunt obișnuiți să fie foarte prudenți în exercitarea profesiei lor. Prin urmare, este de așteptat ca aceștia să acorde o atenție deosebită evaluării riscurilor implicate [*Vasiliauskas*, citată anterior, pct. 157, și *Avizul consultativ referitor la utilizarea tehnicii „legislației prin referință” pentru definirea unei infracțiuni și la criteriile care trebuie aplicate pentru a compara legea penală așa cum era în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii și legea penală modificată* (MC), Cererea nr. P16-2019-001, Curtea Constituțională din Armenia, pct. 61, 29 mai 2020, și trimerile citate (*Avizul consultativ P16-2019-001*)].

125. În orice sistem juridic, oricât de clar ar fi redactat textul unei dispoziții legale, inclusiv al unei dispoziții de drept penal, în mod inevitabil există un element de interpretare judiciară. Întotdeauna va exista necesitatea de elucidare a aspectelor îndoielnice și de adaptare la schimbările de situație. În plus, certitudinea, deși extrem de dezirabilă, este însoțită uneori de o rigiditate excesivă, însă dreptul trebuie să știe să se adapteze la schimbările de situație (*Del Río Prada*, citată anterior, pct. 92, și *Parmak și Bakır împotriva Turciei*, nr. 22.429/07 și 25.195/07, pct. 59, 3 decembrie 2019). În plus, potrivit tradiției juridice a statelor părți la Convenție, jurisprudența contribuie în mod necesar la dezvoltarea progresivă a dreptului penal. Art. 7 din Convenție nu poate fi interpretat în sensul că interzice clarificarea progresivă a normelor privind răspunderea penală prin interpretarea judiciară a fiecărei cauze în parte, cu condiția ca rezultatul să fie în concordanță cu substanța infracțiunii și previzibil în mod rezonabil [*S.W. împotriva Regatului Unit*, 22 noiembrie 1995, pct. 36, seria A, nr. 335-B, *Streletz, Kessler și Krenz împotriva Germaniei* (MC), nr. 34.044/96 și alte 2, pct. 50, CEDO 2001-II, și *Vasiliauskas*, citată anterior, pct. 155]. Lipsa unei interpretări jurisprudențiale accesibile și previzibile în mod rezonabil poate conduce chiar la constatarea unei încălcări a art. 7 în privința unui acuzat. În caz contrar, obiectul și scopul acestei dispoziții — care impune ca nimeni să nu fie urmărit penal, condamnat sau pedepsit în mod arbitrar — ar fi nesocotite (*Yüksel Yalçinkaya*, citată anterior, pct. 239).

126. Curtea amintește că nu are competența de a se substitui instanțelor interne în aprecierea și încadrarea juridică a faptelor (*Rohlena*, citată anterior, pct. 51) sau de a se pronunța cu privire la răspunderea penală individuală a reclamantului [*Kononov împotriva Letoniei* (MC), nr. 36.376/04, pct. 187, CEDO 2010]. Rolul Curții se limitează la verificarea compatibilității cu Convenția a efectelor unei astfel de interpretări (a se vedea, printre altele, *Yüksel Yalçinkaya*, citată anterior, pct. 240).

127. Însă Curtea a subliniat că trebuie să beneficieze de o putere de control mai largă atunci când dreptul protejat de o dispoziție a Convenției, în speță art. 7, impune existența unui temei legal pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare și aplicarea unei pedepse (*Aviz consultativ P16-2021-001*, citat anterior, pct. 71). Art. 7 § 1 impune Curții să examineze dacă condamnarea unui reclamant avea temei legal la momentul respectiv. În special, Curtea trebuie să se asigure că rezultatul obținut de instanțele judecătorești naționale competente era compatibil cu obiectul și finalitatea acestei dispoziții. Art. 7 din Convenție ar fi lipsit de obiect în cazul în care Curții i s-ar acorda o competență de control mai redusă (*Yüksel Yalçinkaya*, citată anterior, pct. 241).

b) Aplicarea acestor principii în prezenta cauză

128. Cu titlu introductiv, Curtea observă că nu este pus în discuție în fața sa faptul că un judecător nu poate, în general, să fie subiect activ al infracțiunii de abuz în serviciu. Într-adevăr, astfel cum li s-a explicat reclamantelor de către curtea de apel și Înalta Curte, având în vedere legislația aplicabilă, judecătorii

puteau fi subiecți activi ai infracțiunii de abuz în serviciu (*supra*, pct. 34 și 44; a se vedea de asemenea art. 175 N. C. pen., citat la pct. 70 *supra*, precum și art. 94 din Legea nr. 303/2004, citat la pct. 72 *supra*). Având în vedere modul în care reclamantele și-au formulat plângerea în fața instanțelor naționale, pe de o parte, și apoi în fața Curții, pe de altă parte (*supra*, pct. 95 — a se vedea și *Fu Quan, s.r.o.*, citată anterior, pct. 123), Curtea trebuie să examineze dacă, în speță, dispoziția din Codul penal care interzice abuzul în serviciu permitea reclamantelor, judecătore, să prevadă că o conduită a acestora legată de motivarea unei hotărâri judecătorești ar putea fi urmărită penal pentru abuz în serviciu, fără a se pune în discuție garanția de independență inerentă funcției lor.

129. Înainte de a continua analiza previzibilității dispozițiilor penale în litigiu (a se vedea rezumatul argumentelor reclamantelor la pct. 113 *supra*), Curtea dorește să reamintească rolul special în societate al puterii judecătorești: în calitate de garant al justiției, o valoare fundamentală într-un stat de drept, trebuie să beneficieze de încrederea publicului pentru ca judecătorii să aibă succes în îndeplinirea atribuțiilor lor [a se vedea, printre altele, *Baka împotriva Ungariei* (MC), nr. 20.261/12, pct. 164, 23 iunie 2016, și *Grzeda împotriva Poloniei* (MC), nr. 43.572/18, pct. 302, 15 martie 2022]. Această considerație, prezentată în special în cauzele referitoare la dreptul judecătorilor la libertatea de exprimare (a se vedea, de exemplu, *Guz împotriva Poloniei*, nr. 965/12, pct. 86, 15 octombrie 2020), a fost apreciată la fel de relevantă în ceea ce privește adoptarea de măsuri care restrâng dreptul la libertate al membrilor corpului magistraților (*Alparslan Altan împotriva Turciei*, nr. 12.778/17, pct. 102, 16 aprilie 2019, și *Baş împotriva Turciei*, nr. 66.448/17, pct. 144, 3 martie 2020) sau în ceea ce privește dreptul judecătorilor de a avea acces la o instanță pentru chestiuni legate de statutul sau de cariera lor (*Bilgen împotriva Turciei*, nr. 1.571/07, pct. 58, 9 martie 2021, și *Humeniuk și alții împotriva Ucrainei*, nr. 11.423/19, pct. 52, 22 iulie 2021). Având în vedere locul important pe care puterea judecătorească îl ocupă în rândul organelor statului într-o societate democratică și importanța acordată separării puterilor și necesității de a proteja independența puterii judecătorești [*Ramos Nunes de Carvalho e Sá împotriva Portugaliei* (MC), nr. 55.391/13 și alte 2, pct. 196, 6 noiembrie 2018, cu jurisprudența citată], Curtea trebuie să acorde o atenție deosebită protecției membrilor corpului judiciar împotriva măsurilor care le pot amenința independența și autonomia (*Bilgen*, citată anterior, pct. 58, și *Stoianoglo împotriva Republicii Moldova*, nr. 19.371/22, pct. 37, 24 octombrie 2023). Curtea reiterează faptul că judecătorii pot să respecte statul de drept și să pună în aplicare Convenția numai dacă dreptul intern nu îi privează de garanțiile impuse de Convenție în ceea ce privește chestiunile care afectează în mod direct independența și imparțialitatea lor (*Grzeda*, citată anterior, pct. 302).

130. Curtea observă că, în situații similare celei din prezenta cauză, răspunderea penală a judecătorilor ar putea fi considerată de natură să aducă atingere libertății profesionale a acestora de a interpreta legea, de a examina faptele și de a aprecia probele în cauzele cu care sunt sesizați. În plus, Curtea a constatat deja că corupția — inclusiv în sistemul judiciar — a devenit o problemă majoră în multe țări [a se vedea, de exemplu, *Ramanauskas împotriva Lituaniei* (MC), nr. 74.420/01, pct. 50, CEDO 2008]. Prin urmare, este esențial pentru garantarea statului de drept să se găsească un echilibru între răspunderea penală a judecătorilor și garantarea independenței și imparțialității sistemului judiciar. În opinia Curții, în acest context, este esențial ca legea penală aplicabilă să fie redactată într-un mod suficient de precis în ceea ce privește domeniul ei de aplicare pentru a fi previzibilă în privința efectelor ei. Într-adevăr, în cazul în care se declanșează o acțiune penală din oficiu împotriva unui judecător, precum în speță (*supra*, pct. 19), este în joc încrederea publicului în funcționarea și independența puterii judecătorești; într-un stat democratic, această încredere garantează însăși existența statului de drept (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Harabin împotriva Slovaciei*, nr. 58.688/11, pct. 133, 20 noiembrie 2012, și *Stoianoglo*, citată anterior, pct. 37).

131. Curtea constată, de asemenea, că din actele internaționale relevante în vigoare la momentul săvârșirii faptelor imputate reclamantelor reiese că interpretarea legii, aprecierea circumstanțelor de fapt sau a probelor efectuate de judecători în vederea soluționării cauzelor nu trebuiau să angajeze răspunderea penală a acestora, cu excepția cazurilor de re-credință [a se vedea pct. 68 din Recomandarea CM/rec (2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la judecători, citată la pct. 86 *supra*] sau abaterilor săvârșite cu intenție de aceștia (*supra*, pct. 87 și 90). În acest context, Curtea ține seama de textul adoptat de Comisia de la Veneția privind răspunderea penală a judecătorilor (a se vedea punctul 47 din acest text, citat la pct. 89 *supra*), care, deși este ulterior datei faptelor în litigiu, sublinia că răspunderea penală a judecătorilor poate fi compatibilă cu principiul independenței și imparțialității judecătorilor numai dacă este bazată pe texte de lege redactate într-un mod suficient de precis pentru a garanta independența judecătorilor și imunitatea funcțională a fiecăruia dintre aceștia în activitatea lor de interpretare a legii, de apreciere a faptelor și de punere în balanță a probelor.

132. Revenind la situația de fapt din prezenta cauză, Curtea observă că articolele de lege care au incriminat succesiv abuzul în serviciu au fost redactate în mod similar și au definit această infracțiune ca fiind fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unui terț (*supra*, pct. 69 și 70). Curtea observă, în special în ceea ce privește previzibilitatea acestor articole de lege și compatibilitatea lor cu principiul statului de drept, că legiuitorul a utilizat o formulare suficient de generală pentru a defini comportamentul sancționabil (fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos). Prin urmare, legea internă nu conține o listă exhaustivă a conduitelor pasibile de pedeapsă. Cu toate acestea, Curtea a constatat deja că modul de redactare a multor legi nu este caracterizat de precizie absolută. Multe dintre ele, din cauza necesității de a evita rigiditatea excesivă și de a se adapta la schimbările de situație, utilizează de nevoie formule mai mult sau mai puțin vagi (*Kokkinakis*, citată anterior, pct. 40 și trimiterea citată acolo). În acest context Curtea observă că, sesizată cu o excepție de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) N. C. pen., Curtea Constituțională a confirmat, ulterior situației de fapt din speță, că noțiunea „act” a fost definită în unanimitate în doctrină și se circumscrie sferei atribuțiilor de serviciu/îndatoririlor pe care funcționarul le are (*supra*, pct. 80).

133. Nu este de competența Curții să se pronunțe asupra caracterului adecvat al metodelor alese de legiuitorul unui stat pârât pentru reglementarea într-un anumit domeniu (*Kövesi împotriva României*, nr. 3.594/19, pct. 192, 5 mai 2020). Astfel cum a arătat deja, Curtea a admis deja că cerința preciziei legilor nu se opune redactării în termeni generali în domeniul dreptului penal. În caz contrar, ar exista riscul ca textul de incriminare să nu acopere problema în mod cuprinzător și să necesite să fie revizuit constant în conformitate cu numeroasele circumstanțe noi care pot apărea în practică. Funcția de decizie încredințată instanțelor servește tocmai la înlăturarea oricăror îndoieli care ar mai putea persista cu privire la interpretarea normelor și permite să se țină seama de evoluția practicii cotidiene (a se vedea jurisprudența citată la pct. 123 și 125 *supra*, precum și *Cantoni*, citată anterior, pct. 32).

134. În continuare, Curtea observă că, având în vedere calitatea de judecător a reclamantelor, textul care definește infracțiunea de abuz în serviciu a fost aplicat în speță de instanțele naționale în contextul mai general al dreptului constituțional și al legislației care reglementează activitatea judecătorilor (*supra*, pct. 34, 44, 49 și 54), pentru a decide dacă faptele imputate persoanelor în cauză intrau în sfera de aplicare a legii penale. Curtea amintește că, din perspectiva art. 7 din Convenție, trebuie să ia în considerare dreptul intern „în

ansamblu” și modul în care acesta era aplicat la vremea respectivă [*Kafkaris împotriva Ciprului* (MC), nr. 21.906/04, pct. 145, CEDO 2008, și *Del Río Prada*, citată anterior, pct. 90]. Astfel, în speță, instanțele judecătorești naționale au ținut seama de faptul că, pe de o parte, judecătorii, în exercitarea funcțiilor lor, sunt independenți și se supun numai legii, iar, pe de altă parte, că împotriva hotărârilor judecătorești se poate exercita controlul în cadrul căilor de atac (art. 124 și 129 din Constituție, citate la pct. 68 *supra*). Părțile nu pun în discuție previzibilitatea acestor din urmă dispoziții legale.

135. Prin urmare, Curtea trebuie să examineze dacă, în speță, textul dispozițiilor legale penale aplicabile judecătorilor, interpretat în lumina jurisprudenței interpretative care îl însoțea, îndeplinea la momentul comiterii faptelor condiția de previzibilitate a legii în ceea ce privește efectele sale (a se vedea în acest sens *Cantoni*, citată anterior, pct. 32, și *Parmak și Bakır*, citată anterior, pct. 65).

136. În această privință, din exemplele de jurisprudență depuse la dosar, unele fiind hotărâri anterioare datei comiterii faptelor de către reclamante, reiese că instanțele judecătorești naționale au statuat în mod constant că nu se poate angaja răspunderea penală a judecătorilor pentru abuz în serviciu ca urmare a motivării, chiar eronate, a unei hotărâri judecătorești (*supra*, pct. 74). În plus, jurisprudența respectivă arată că răspunderea penală a judecătorilor poate fi angajată, pentru infracțiunea avută în vedere, numai în situațiile în care aceștia și-au exercitat atribuțiile cu re-credință (*supra*, pct. 75). Cu alte cuvinte, pentru a încadra o faptă ca abuz în serviciu, trebuie făcută deosebirea dintre ipoteza unei soluții date cu bună-credință într-o cauză și situația unei cauze în care un magistrat a interpretat cu intenție și cu re-credință o normă de drept, într-un mod contrar sensului acesteia, orientând astfel procesul către o soluție contrară legii și încălcând cu premeditare normele.

137. Prin urmare, Curtea constată că condițiile care trebuie îndeplinite pentru ca răspunderea penală a unui judecător să poată fi angajată pentru abuzul în serviciu în legătură cu o faptă săvârșită în exercitarea atribuțiilor sale nu doar că erau clar definite, ci erau și reiterate în mod constant în jurisprudența națională disponibilă la momentul săvârșirii faptelor imputate reclamantelor (*supra*, pct. 74 și 75 — a se compara cu *K.A. și A.D. împotriva Belgiei*, nr. 42.758/98 și 45.558/99, pct. 55-58, 17 februarie 2005, precum și *Soros împotriva Franței*, nr. 50.425/06, pct. 58, 6 octombrie 2011). În plus, această interpretare jurisprudențială a sferei infracțiunii era, în opinia Curții, în concordanță cu esența acestei infracțiuni (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Jorgic împotriva Germaniei*, nr. 74.613/01, pct. 109, CEDO 2007-III, și *Huhtamäki împotriva Finlandei*, nr. 54.468/09, pct. 51, 6 martie 2012).

138. Mai presus de toate, și de mică importanță în această privință, având în vedere volumul jurisprudenței interne disponibile la vremea respectivă, Curtea observă că reclamantele aveau funcția de judecător cu specializare în drept penal și o vechime de mai mulți ani în magistratură (*supra*, pct. 113). Având în vedere statutul și experiența lor, nu era nerezonabil să se aștepte ca reclamantele să acționeze cu mare prudență și să acorde o atenție deosebită evaluării riscurilor pe care le presupune exercitarea profesiei lor (*Varvara împotriva Italiei*, nr. 17.475/09, pct. 56, 29 octombrie 2013; a se vedea, de asemenea, *mutatis mutandis*, și în legătură cu un „investitor instituțional”, *Soros*, citată anterior, pct. 59). Ordinea juridică română conținea, la data faptelor din litigiul principal, indicații clare și imperative din care reieșea că pronunțarea cu știință, cu încălcarea legii, de către un judecător a unei hotărâri judecătorești cauzatoare de prejudiciu poate să constituie o infracțiune (*supra*, pct. 136), fără ca o astfel de încadrare penală să pună în discuție independența garantată profesiei de Legea fundamentală și de actele internaționale. Astfel, nu ar fi trebuit să existe nicio îndoială în percepția reclamantelor cu privire la consecințele la care erau expuse prin pronunțarea deciziei în litigiu.

139. În plus, Curtea observă că, în speță, instanțele judecătorești naționale erau obligate să aplice, în situația de fapt imputată reclamantelor, principiile dezvoltate în acel moment în jurisprudența referitoare la răspunderea penală a unui magistrat pentru abuz în serviciu. În speță, respectivele instanțe judecătorești naționale au considerat în unanimitate că un judecător este funcționar public în sensul art. 175 N. C. pen. (*supra*, pct. 70) și că poate să fie subiect activ al infracțiunii de abuz în serviciu (*supra*, pct. 34 și 44). Acestea au reținut, de asemenea, raportându-se la jurisprudența relevantă, pe de o parte, că există o regulă generală potrivit căreia pronunțarea unei hotărâri judecătorești nu poate duce la începerea urmăririi penale față de judecător, care este independent și ale cărui hotărâri sunt supuse controlului doar în cadrul căilor de atac (*supra*, pct. 35, 44 și 55), iar, pe de altă parte, că răspunderea penală a unui judecător poate fi angajată numai dacă sunt îndeplinite anumite condiții, stabilite în jurisprudență (*supra*, pct. 34, 45 și 54).

140. În plus, Curtea constată că, astfel cum au arătat instanțele naționale, comportamentul reproșat reclamantelor nu a fost pronunțarea unei hotărâri judecătorești în sine, ci faptul de a fi adoptat un anumit comportament înainte de elaborarea hotărârii și de a fi construit ulterior, cu știință, un raționament juridic contrar legii, cu scopul de a pronunța o anumită soluție în dosarul referitor la S.D., cauzând astfel un prejudiciu (*supra*, pct. 47). Într-adevăr, autoritățile naționale au reținut că reclamantele au alterat faptele pentru a permite aplicarea principiului *ne bis in idem* în cauza cu judecarea căreia au fost investite (*supra*, pct. 33 și 47). În această privință, Curtea acordă importanță analizei Înaltei Curți, potrivit căreia scopul cercetării penale nu îl constituie analiza legalității și temeiniciei unei soluții — acest rol revenind exclusiv organelor de control judiciar competente, prevăzute de lege —, ci identificarea, dincolo de această soluție, a unui act de conduită al magistratului contrar atribuțiilor de serviciu, act care corespunde elementului material al infracțiunii, precum și mobilului actului în discuție (*verbum regens*), și care, uneori, poate avea influențe asupra unei soluții urmând a fi pronunțată (*supra*, pct. 46). Astfel, instanțele naționale au făcut deosebire între faptul care a angajat răspunderea penală a reclamantelor și pronunțarea unei hotărâri judecătorești cu bună-credință.

141. Curtea acordă o atenție deosebită faptului că reclamantele au invocat capătul de cerere în fața instanțelor naționale superioare, care au răspuns explicând structura infracțiunii și stabilind elementele constitutive ale acesteia în speță (*supra*, pct. 44 și 57). De asemenea, instanțele naționale au examinat argumentul formulat de prima și a doua reclamantă, potrivit căruia independența judecătorilor, garantată atât de Legea fundamentală, cât și de acte internaționale, nu permitea condamnarea lor pentru abuz în serviciu în legătură cu pronunțarea unei hotărâri judecătorești. Instanțele au indicat, în această privință, modul în care independența judecătorilor trebuia interpretată și înțeleasă în lumina principiilor constituționale și a actelor internaționale pe care le-au considerat relevante în speță (*supra*, pct. 49 și 55 — a se vedea, *mutatis mutandis*, *Haarde împotriva Islandei*, nr. 66.847/12, pct. 129-131, 23 noiembrie 2017).

142. Curtea nu poate decât să constate că motivarea instanțelor judecătorești naționale în deciziile referitoare la reclamante era conformă cu practica unanimă a celei mai înalte autorități judecătorești competente, și anume Înalta Curte (*supra*, pct. 74 și 75), și că era de asemenea conformă cu linia jurisprudențială confirmată de CCR (*supra*, pct. 83-85). Astfel, în Decizia sa din 7 februarie 2018, în care a avut de examinat dacă faptul că un magistrat a pronunțat o anumită hotărâre putea, după caz, să constituie elementul material al infracțiunii de abuz în serviciu (*supra*, pct. 83), această instanță, deși a recunoscut că răspunderea penală a judecătorului nu putea, în principiu, să fie angajată pentru pronunțarea unei hotărâri judecătorești, a indicat totuși orientările care trebuie urmate pentru a stabili, în fiecare cauză, dacă un astfel de act putea constitui infracțiunea respectivă (*supra*, pct. 85). În acest sens a ținut seama de dispozițiile legale interne și actele internaționale relevante în

acest domeniu (*supra*, pct. 84) și a confirmat jurisprudența națională aplicabilă în materie. Astfel, deși aceste decizii ale CCR erau, desigur, ulterioare faptelor imputate reclamantelor, ele constituie totuși un element de interpretare, de care Curtea trebuie să țină seama [*Răducanu împotriva României* (dec.), nr. 83.460/17, pct. 66 *in fine*, 6 decembrie 2022].

143. Curtea constată, de asemenea, că instanțele naționale au cercetat, având în vedere contextul cauzei și în lumina probelor avute la dispoziție, dacă reclamantele au comis infracțiunea de abuz în serviciu. Deși au fost de acord cu principiile aplicabile (*supra*, pct. 34 și 45), curtea de apel și Înalta Curte au adoptat soluții divergente în ceea ce privește interpretarea probelor și, mai precis, existența unor elemente suficiente pentru a stabili reaua-credință a reclamantelor (*supra*, pct. 36 și 48-50).

144. A doua reclamantă deplânge faptul că a fost condamnată pentru abuz în serviciu în lipsa oricărei probe de natură să demonstreze că ar fi fost influențată pentru a pronunța o hotărâre favorabilă lui S.D. (a se vedea rezumatul argumentelor reclamantelor la pct. 114 *supra*). Pe lângă faptul că acest argument privește aprecierea probelor, materie care ține în principal de dreptul intern și de instanțele naționale [*Bochan împotriva Ucrainei* (nr. 2) (MC), nr. 22.251/08, pct. 61, CEDO 2015], Curtea constată mai întâi că instanțele naționale erau obligate în speță să aplice dispozițiile legale relevante într-o situație de fapt specifică și că Înalta Curte a expus motivele pentru care considera că reclamantele au pronunțat, cu intenție, o soluție favorabilă inculpatului în cauza în discuție (*supra*, pct. 48 și 50). În continuare, este necesar să se constate că instanțele naționale au reținut, referitor la dispoziția în cauză, o interpretare compatibilă cu esența infracțiunii și conformă cu litera legii penale interpretate în contextul său jurisprudențial, interpretare care, de altfel, nu este nerezonabilă (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Jorgic*, citată anterior, pct. 104-108, și *Huhtamäki*, citată anterior, pct. 51).

145. În plus, în ceea ce privește susținerea primei reclamante, potrivit căreia a avut loc un reviriment jurisprudențial în cauza care o privește (*supra*, pct. 115), Curtea consideră că soluția criticată în speță nu constituie un reviriment jurisprudențial, ci aplicarea principiilor dezvoltate în jurisprudență la situația specifică a reclamantelor. În plus, Curtea consideră că nu se poate concluziona că statul nu a îndeplinit cerința de previzibilitate a legii pentru simplul motiv că decizia de condamnare a fost izolată pe plan intern (*supra*, pct. 115), acest lucru explicându-se prin absența unor cauze anterioare referitoare la o situație strict identică (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Soros*, citată anterior, pct. 58).

146. În ceea ce privește argumentul reclamantelor, potrivit căruia Rezoluția din 7 august 2012 emisă de DNA a ridicat îndoieli cu privire la modul de aplicare a cadrului legal care reglementa răspunderea penală a judecătorilor pentru infracțiuni de serviciu (*supra*, pct. 21, 22 și 113), Curtea observă că parchetul și-a schimbat ulterior opinia și a dispus redeschiderea urmăririi penale în baza unor fapte noi (*supra*, pct. 25 — a se vedea, pentru o situație diferită, *Liivik*, citată anterior, pct. 102). Consideră, de asemenea, că aprecierea inițială a parchetului nu poate, în orice caz, să înlocuiască interpretarea textelor de lege de către instanțele judecătorești naționale, cu atât mai mult cu cât este vorba despre decizii succesive pronunțate în cadrul aceleiași proceduri și care vizează o situație de fapt specifică și probe diferite pe care parchetul nu le-a avut de examinat anterior. Pe de altă parte, potrivit dreptului român, competența de control a instanței judecătorești cu privire la soluția de neîncepere a urmăririi penale era limitată la verificarea exclusiv a legalității deciziei, cu excluderea temeiniciei acesteia (*supra*, pct. 24). Cu toate acestea, o astfel de decizie nu putea duce la o interpretare a literii legii, așa cum s-a întâmplat în cazul deciziilor pronunțate de CCR (*supra*, pct. 142; a se vedea, de asemenea, *mutatis mutandis*, *Răducanu*, citată anterior, pct. 68 *in fine*).

147. În măsura în care reclamantele consideră că, întrucât nu s-a reținut o abatere disciplinară în sarcina lor, nu ar fi trebuit să fie condamnate penal (*supra*, pct. 113), Curtea constată mai întâi că art. 94 din Legea nr. 303/2004 prevede că judecătorii răspund atât penal, cât și disciplinar (*supra*, pct. 72). În continuare, observă

că cele două proceduri — disciplinară și penală — vizau circumstanțe de fapt diferite, prima fiind soluționată înainte de redeschiderea procedurii penale față de reclamante pentru abuz în serviciu și fără a se face referire la începerea urmăririi penale față de a treia reclamantă pentru luare de mită în legătură cu pronunțarea Deciziei penale din 22 februarie 2012 (*supra*, pct. 18 și 25). În plus, judecătorii investiți cu judecarea fiecăreia dintre cele două proceduri au examinat diferite aspecte ale comportamentului imputat reclamantelor (*supra*, pct. 59). De altfel, Înalta Curte a răspuns la acest argument, pe care reclamantele îl invocaseră în fața acesteia (*supra*, pct. 59).

148. Curtea este conștientă de faptul că, în speță, contextul factual al faptelor imputate reclamantelor se suprapunea într-o anumită măsură cu activitatea principală a funcțiilor unui

judecător, și anume cea de pronunțare a hotărârilor judecătorești. Totuși, considerațiile precedente sunt suficiente pentru ca Curtea să concluzioneze că articolele de lege care incriminau abuzul în serviciu la momentul faptelor, însoțite de jurisprudența interpretativă, erau formulate într-un mod suficient de precis pentru a permite reclamantelor, ele însele judecătore, să discearnă într-o măsură rezonabilă, în raport cu circumstanțele, că faptele lor riscă să le aducă o condamnare penală, fără ca garanția independenței justiției să fie pusă în discuție. În plus, interpretarea reținută de instanțele judecătorești naționale pentru a stabili răspunderea individuală a reclamantelor era conformă cu esența infracțiunii discutate.

149. Prin urmare, nu a fost încălcat art. 7 din Convenție.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. decide să conexeze cererile;
 2. declară admisibile cererile nr. 22.198/18 și nr. 48.856/18 și inadmisibilă Cererea nr. 57.849/19;
 3. hotărăște că nu a fost încălcat art. 7 din Convenție.
- Redactată în limba franceză, apoi comunicată, în scris, la 15 aprilie 2025, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

PREȘEDINTE
LADO CHANTURIA

Grefier adjunct,
Simeon Petrovski

ANEXĂ

LISTA CERERILOR

Nr.	Numărul cererii	Denumirea cauzei	Introdusă de	Reclamant(ă) Anul nașterii Reședință/Domiciliu Cetățenie	Reprezentat(ă) de
1.	22.198/18	Bădescu împotriva României	7.05.2018	Liliana Bădescu 1957 București română	Ion-Valeriu Stănoiu
2.	48.856/18	Piciarcă împotriva României	15.10.2018	Dumitrița Piciarcă 1955 București română	Alina Cojocar
3.	57.849/19	Cîrstoiu împotriva României	1.11.2019	Veronica Cîrstoiu 1957 București română	Corneliu-Liviu Popescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR



„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

